

VANJSKA (MID TERM) EVALUACIJA PROVEDBE LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE LAG-A ŠKOJI 2014.-2020. za RAZDOBLJE 2017. – 2019. GODINE

IZRADA VANJSKE EVALUACIJE FINANCIRANA JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj,

Podmjera 19.2. "Provedba operacija unutar CLLD strategije", Podmjera 19.3. "Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a" i Podmjera 19.4. "Tekući troškovi i animacija" u okviru Mjere 19 „LEADER – CLLD“

LAG ŠKOJI

PROGRAMA RURALNOG RAZVOJA 2014.-2020.

Udio sufinanciranja: 90% EU, 10% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Sadržaj

Popis korištenih kratica.....	3
1. Uvod.....	4
2. Osnovne informacije o LRS.....	6
3. Dosadašnja provedba LRS	13
3.1. Provedba podmjere 19.2.....	13
3.2. Provedba podmjere 19.3.....	15
3.3. Provedba podmjere 19.4.....	15
4. Vrednovanje provedbe putem pokazatelja LRS.....	19
6. Provedbeni kapaciteti LAG-a Škoji	20
6.1. Ured LAG-a Škoji	20
6.2. Upravni odbor.....	21
7. Vanjsko okruženje.....	24
8. Analiza rizika i provedenih aktivnosti za ublažavanje.....	25
10. Evaluacijska pitanja.....	27
11. Zaključci s preporukama.....	34
Popis slika i tablica.....	35
PRILOG 1 Pregled odabranih i odobrenih projekata na 31.12. 2019.	36
PRILOG 2 Pregled provedbe aktivnosti ublažavanja rizika	41

Popis korištenih kratica

LAG – Lokalna akcijska grupa

LRS – Lokalna razvojna strategija

TO – Tip operacije

LEADER – fra. Liaison Entre Actions de Développement de l’Economie Rurale - veze među aktivnostima razvoja ruralnog gospodarstva

CLLD – eng. Community Led Local Development - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice

PRR – Program ruralnog razvoj

APPRRR – Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

SC – Strateški cilj

PM – Prioritetna mjera

OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

MP – Ministarstvo poljoprivrede

LHM – Leader mreža Hrvatske

RERA SDŽ – Razvojna agencija Splitsko-dalmatinske županije

IPARD – eng. Instrument for Pre-Accession Assistance for Rural Development

UO – Upravni odbor

NZRCD – Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

ZFF – Zadruga za etično financiranje

1. Uvod

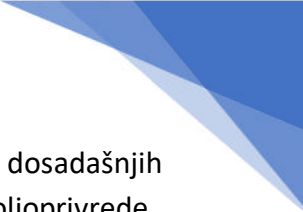
Predmet evaluacije je ocjena provedbe odabrane Lokalne razvojne strategije (dalje u tekstu: LRS) LAG-a Škoji 2014.-2020., tj. provedba podmjera 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“, 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ i 19.4. „Tekući troškovi i animacija“ u među-evaluacijskom razdoblju od 2017. do kraja 2019. godine.

LRS LAG-a Škoji predviđa provođenje dvaju vanjskih vrednovanja, jedno u među-evaluacijskom razdoblju, tzv. *mid-term* vrednovanje i jedno nakon završetka provedbe, tzv. *ex post* vrednovanje. Ovo vrednovanje provedeno je od strane vanjskog stručnjaka sukladno metodologiji i indikatorima za mjerenje učinka provedbe LRS, pri čemu je zbog početka aktivacije LAG natječaja na nacionalnom nivou u 2018. godini, umjesto u 2017. godini, ovo vrednovanje provedeno za razdoblje od 2017. do 2019. godine.

LAG Škoji neprofitna je organizacija čija je temeljna zadaća decentralizirana raspodjela sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj putem LEADER/CLLD mjere. Lokalna akcijska grupa Škoji osnovana je u ožujku 2011. godine pod nazivom LAG Hvar. Pridruživanjem otoka Visa, 2013. godine, LAG Hvar mijenja ime u LAG Škoji što prema lokalnom dijalektu znači „otoci“. Godine 2014. pridružuje se i Općina Šolta čime LAG dobiva svoj konačan obuhvat koji pokriva kopno, more i arhipelag 3 veća naseljena otoka (Hvar, Vis i Šolta) sa 7 jedinica lokalne samouprave koje uključuju gradove Hvar, Komižu, Stari Grad i Vis te općine Jelsu, Sućuraj i Šoltu. Kopneni teritorij LAG-a iznosi 474,63 km² na kojem, prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, živi 16.237 stanovnika.

Lokalna razvojna strategija LAG-a Škoji 2014 - 2020 kreirana je u periodu od listopada 2015. do travnja 2016. godine, a njezina izrada sufinancirana je sredstvima Europskog fonda za poljoprivredu i ruralni razvoj iz podmjere 19.1 „Priprema pomoć“ u okviru mjere 19 „LEADER – CLLD“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. godine. Nakon konačnog usvajanja od strane Skupštine predana je na ocjenjivanje Ministarstvu poljoprivrede, temeljem natječaja za provedbu podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“ – provedba tipa operacije 19.2.1. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“ te je konačnom Odlukom o odabiru LAG-a od 9. 1. 2017. LAG Škoji odabran za provedbu LRS.

Evaluacija se sastoji od evaluacije provedbe LRS LAG-a Škoji te internih akata LAG-a, koji omogućuju postupanje i realizaciju planiranih mjera kojima je bila svrha dostizanje ciljeva usvojenih u LRS. Također evaluacija uključuje horizontalnu evaluaciju koja obuhvaća tijela donošenja odluka – Skupštinu, Upravni i Nadzorni odbor, operativna tijela za provedbu LRS –

stručnu službu, LAG administratore, volontere te praćenje, odnosno analizu dosadašnjih godišnjih izvješća o radu, koja se usvajaju na Skupštini te dostavljaju Ministarstvu poljoprivrede.

U procesu praćenja i procjene vodit će se briga o osnovnim evaluacijskim kriterijima:

1. Relevantnost (odabir prioriteta, odabir korisnika, metodologija),
2. Djelotvornost (ostvarene koristi, ciljevi, upravljački kapacitet LAG-a, uključenost ključnih dionika),
3. Učinkovitost (ostvareni kvantitativni i kvalitativni pokazatelji učinka, rezultata i izlaza),
4. Ostvarena promjena (ostvareni ciljevi),
5. Održivost (korisnika/projekata, LAG-a, programa)
6. Koherentnost (dosljednost u odnosu na relevantne politike, strategije i programe),
7. Dodana vrijednost u zajednici (postizanje horizontalnih ciljeva).

Polazište i temelji za provedbu postupka evaluacije LRS LAG-a Škoji do u razdoblju 2017. – 2019. godine predstavljaju svi relevantni dokumenti, izvješća, odluke i propisi povezani s uspostavom, funkcioniranjem i radom udruge te oni nastali u procesima dosadašnjeg raspisivanja LAG natječaja te odabira projekata na LAG razini:

- Statut LAG-a Škoji,
- Pravilnik za odabir projekata na natječajima LAG-a Škoji
- Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i plaćama djelatnika LAG-a Škoji
- Pravilnik LAG-a Škoji o zaštiti, nadzoru nad prikupljanjem, obradi i korištenju osobnih podataka
- Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave
- Godišnja izvješća o radu LAG-a Škoji
- Izvješća o provedbi LRS 2014 - 2020 LAG-a Škoji

2. Osnovne informacije o LRS

Lokalna razvojna strategija LAG-a Škoji 2014 – 2020 izrađena je u razdoblju od listopada 2015. do travnja 2016. godine, a njezina izrada sufinancirana je sredstvima Europskog fonda za poljoprivredu i ruralni razvoj iz podmjere 19.1 „Pripremna pomoć“ u okviru mjere 19 „LEADER – CLLD“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. godine. Izrada strategije temeljena je na osnovnim načelima LEADER/CLLD pristupa, a izrađena je konzultacijskim procesom vanjskog stručnjaka i članova Upravnog odbora, uz uključivanje svih članova Skupštine kojima je prezentiran proces izrade Strategije, raspravljalo se o ključnim pitanjima oko definiranja ciljeva razvoja, financijske alokacije, mehanizmima provedbe i administracije LRS. U samom procesu izrade održane su dvije konzultacijske radionice s članovima i dionicima LAG-a na temu odabira /TO/M/SC, s pratećim indikatorima i kriterijima odabira projekata, uz kontinuirano prikupljanje projektnih ideja od strane stručne službe LAG-a. U izradi LRS, od ukupno 32 sudionika, bilo je 25 % predstavnika javnog sektora te 46,87 % predstavnika civilnog i 28,13 % gospodarskog sektora.

Prema opisanim financijskim kapacitetima te financijskom planu provedbe, LRS LAG-a Škoji je inicijalno programirana na ukupne rashode za provedbu tipova operacija te postizanje prioritarnih mjera i strateških ciljeva na iznos od 799.000 EUR-a, sukladno definiranoj simulaciji Upravljačkog tijela (Ministarstvo poljoprivrede). Naknadnim usklađivanjem, LAG-u Škoji je dodijeljeno ukupno 838.950 EUR-a za provedbu podmjere 19.2, zatim 41.947,50 EUR-a za provedbu podmjere 19.3, te 220.224,38 EUR-a za provedbu podmjere 19.4. LAG Škoji je pred-financiranje aktivnosti vezanih uz provedbu podmjera 19.3 i 19.4 iz kojih samo partnerstvo (LAG) ima na raspolaganju za povrat iz javnih sredstava, predvidio putem vlastitih sredstava (članarine), sustava međufinanciranja Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva te kredita Zadruga za etičko financiranje.

U postupku odabira LAG-a temeljem provedenog postupka rangiranja LAG Škoji je ostvario ukupno 55 bodova pri čemu je važno istaknuti da je visok broj bodova ostvaren temeljem kvalitete LRS i udjela civilnog i gospodarskog sektora u izvršnom tijelu LAG-a, a nizak broj bodova na broju stanovnika unutar LAG-a i broja jedinica lokalne samouprave u LAG-u.

Odlukom o privremenom odabiru LAG-a od 3. 11. 2016. LAG-u su dodijeljena sredstva sukladno navedenoj simulaciji, no konačnom Odlukom o odabiru LAG-a od 9. 1. 2017. godine LAG-u su dodijeljena uvećana sredstva kako je iskazano u tablici 1.

Tablica 1 Odobreni iznosi LRS LAG-a Škoji prema podmjerama prema Ugovoru¹

Podmjera	Privremeno dodijeljena sredstva (HRK)	Konačno odobrena sredstva (HRK)	Privremeno dodijeljena sredstva (EUR)	Konačno odobrena sredstva prema (EUR)
19.2	5.980.355,20	6.279.372,96	799.000,00	838.950
19.3	299.017,76	313.968,65	39.950,00	41.947,50
19.4	1.569.843,24	1.648.335,40	209.737,50	220.224,38
UKUPNO LRS	7.849.216,20	8.241.677,01	1.048.687,50	1.101.121,88

Obveze LAG-a Škoji u provedbi LRS i upravljanju dodijeljenim sredstvima regulirane su sljedećim aktima:

1. Ugovor o dodijeli sredstava odabranom LAG-u br. 5759 KLASA 440-12/16-19-02-01/0051 URBROJ 343-1400/01-17-008 sklopljen između LAG-a Škoji i APPRRR-a, te
2. Sporazum o suradnji u izvršavanju delegiranih administrativnih provjera KLASA 440-12/16-19-02-01/0051 URBROJ 343-1603/01-17-028 sklopljen između LAG-a Škoji i APPRRR-a.

Inicijalno izrađena LRS LAG-a Škoji (V0) sastojala se od dva strateška cilja: 1. Razvoj identiteta područja LAG-a Škoji jačanjem održivog i konkurentnog gospodarstva, te 2. Razvoj kvalitete života i implementacije CLLD pristupa u razvoju ruralnih područja. Za njihovo postizanje predviđeno je 5 prioriternih mjera i 12 tipova operacija. Potrebno je napomenuti kako su tipovi operacija u lokalnim razvojnim strategijama ekvivalentni onima iz Programa ruralnog razvoja RH, odnosno LAG-ovi nisu mogli samostalno kreirati sve potrebne stavke kod tipova operacija, uključujući prihvatljive aktivnosti, troškove i korisnike, te iznos i intenzitet potpore. Izuzetak su bili kriteriji prihvatljivosti, koje su LAG-ovi mogli samostalno kreirati, temeljem specifičnosti prostora LAG-a i vlastitih potreba.

Unatoč navedenom ograničenju u pogledu tipova operacija, definiranje prioriternih mjera i strateških ciljeva je provedeno adekvatno, što proizlazi iz konzistentnosti ovih triju razina, tj. provedbom odabranih tipova operacija jasno i ciljano se postižu prioritetne mjere, a njihovim ostvarivanjem, postižu se dva temeljno definirana strateška cilja. U tablici 2 iznesen je pregled definiranih strateških ciljeva te odabranih prioriternih mjera i tipova operacija u inicijalnoj izrađenoj strategiji.

Tablica 2 Pregled odabranih strateških ciljeva, mjera i tipova operacija LRS LAG-a Škoji – V0

¹ Ugovor LAG-a Škoji i APPRRR-a KLASA 440-12/16-19-02-01/0051 URBROJ 343-1400/01-17-008

Prioritetni tipovi operacija u programskom razdoblju 2014.-2020.	Prioritetne Mjere (Aktivnosti) u programskom razdoblju 2014.-2020.	Strateški razvojni ciljevi LAG-a u programskom razdoblju 2014.-2020.	
TO 1.1.1 Potpora za novo sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode	M1.1 Potpora razvoju konkurentne i održive poljoprivrede u LAG-u	SC1 Razvoj identiteta područja LAG-a Škoji jačanjem održivog i konkurentnog gospodarstva	
TO 1.1.2 Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava			
TO 1.1.3 Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima			
TO 1.1.4 Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava			
TO 1.2.1 Korištenje obnovljivih izvora energije	M1.2 Potpora razvoju diverzificiranih djelatnosti i neproizvodnih ulaganja u LAG-u Škoji		
TO 1.2.2 Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša			
TO 1.2.3 Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima			
TO 2.1.1 Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo	M2.1 Potpora razvoju opće društvene infrastrukture lokalne zajednice		SC2 Razvoj kvalitete života i implementacije CLLD pristupa razvoju ruralnih područja
TO 2.1.2 Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture			
TO 2.2.1. Horizontalna i vertikalna suradnja sudionika u lancu opskrbe	M2.2 Potpora jačanju kapaciteta, suradnje i umrežavanja razvojnih dionika		
TO 2.2.2 Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a			
TO 2.3.1 Jačanje kapaciteta LAG-a i lokalnih dionika za provedbu LRS s provedbom operacija unutar CLLD strategije	M2.3 Potpora implementaciji lokalnog razvoja vođenog lokalnom zajednicom		

U razdoblju od 2017. do 2019. godine provedeno je jedno usklađenje (zbog povećanja financijske alokacije od strane Upravljačkog tijela) te tri izmjene LRS. Izmjene su provedene prvenstveno zbog intervencija u inicijalno odabranim tipovima operacija, tj. nemogućnosti njihovog raspisivanja na LAG razini. Naime, aktivacija tipova operacija od strane APPRRR-A, kao

neophodan preduvjet za raspisivanje natječaja na LAG razini, nije se odvijala vremenski usklađeno s inicijalno određenim akcijskim planom provedbe, niti dovoljnim obuhvatom i brzinom. Primjerice, tijekom 2018. godine od strane APPRR-A u prvom dijelu godine aktiviran je samo natječaj za tipove operacije ekvivalentne tipu operacije 6.3.1. PRR, dok je idući natječaj, onaj ekvivalentan tipu operacije 7.4.1. aktiviran sredinom 2018. godine, a Natječaj za provedbu tipova operacija putem LRS koje se također objavljuje od strane APRRR-a za tip operacije srodan 6.3.1. objavljen u drugoj polovini 2018. godine, a za tip operacije 7.4.1 tek u prvom kvartalu 2019. godine. Pregled aktiviranih LAG natječaja te Natječaja za provedbu tipova operacija putem LRS od strane APRRR-a kronološki je iznesen u poglavlju 7. Vanjsko okruženje, iz čega se može zaključiti o neophodnosti provedenih izmjena LRS LAG-a Škoji.

Drugi razlog provedenih izmjena LRS su promjene potreba krajnjih korisnika (nositelja projekata) u odnosu na inicijalno prikupljene projekte iz baze projektnih ideja. Tako je iskazan pojačani interes za tip operacije 1.1.4. (ekvivalent tipu operacije 6.3.1. PRR-a), pa je s inicijalno alociranih 105.000 EUR-a, odnosno 13,14 % sredstava iz podmjere 19.2, LAG Škoji povećao financijsku alokaciju na 345.000 EUR-a, tj. 41,12 % od sredstava iz podmjere 19.2. Time je alokacija za ovaj tip operacije u LRS LAG-a Škoji povećana za 228,6 %. Pojačani interes iskazan je i za tip operacije 2.1.1. (ekvivalent tipu operacije 7.4.1. PRR-a), zbog čega je LAG Škoji od inicijalne alokacije od 425.000 EUR-a, povećao financijsku alokaciju na 493,950 EUR-a, odnosno za 16,2 %. Sukladno promjenama u alokacijama za tipove operacija, dogodile su se izmjene financijskih alokacija za pripadajuće prioritetne mjere i strateške ciljeve, dok su pojedine prioritetne mjere u potpunosti izostavljene, zbog nemogućnosti raspisivanja pripadajućih tipova operacija. U tablici 3 kronološki su navedene sve provedene izmjene LRS, dok je u tablicama 4, 5 i 6 naveden pregled izmjena financijske alokacije prema strateškim ciljevima, prioritetnim mjerama i tipovima operacija.

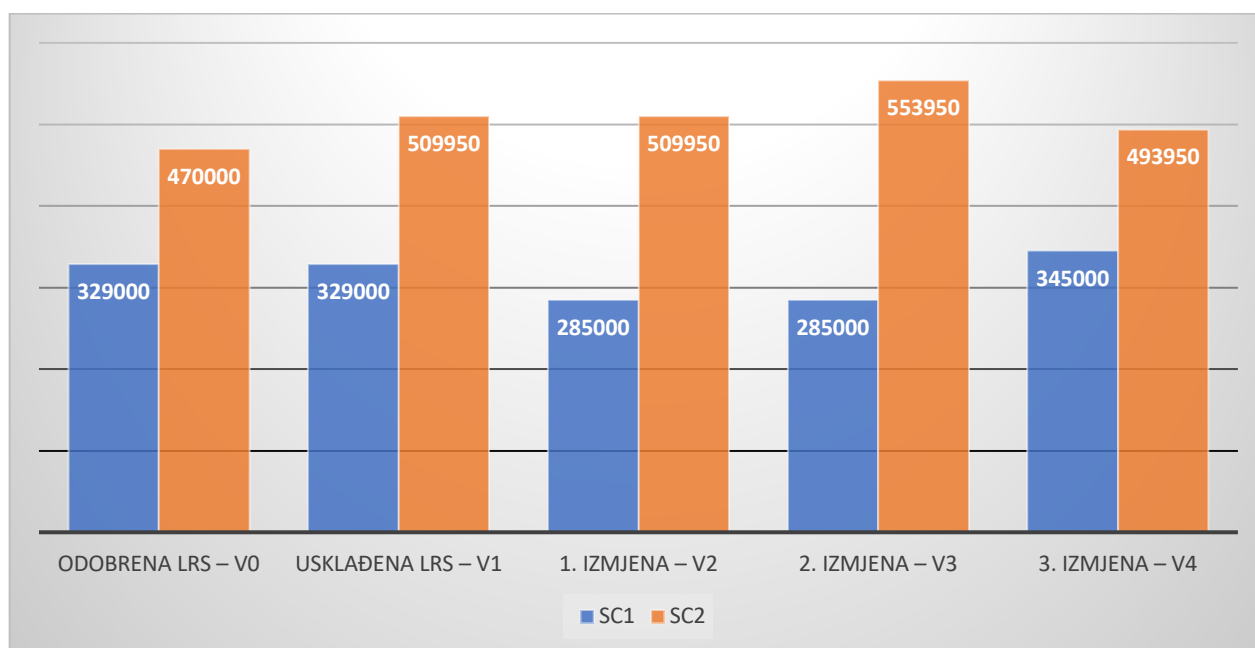
Tablica 3 Provedene promjene LRS LAG-a Škoji tijekom dosadašnje provedbe

R. B.	Datum donošenja odluke od strane nadležnog tijela LAG-a	Datum podnošenja zahtjeva za odobrenje promjene	Datum donošenja odluke o odobrenju promjene	Vrsta promjene
1.	29.12.2017.	26.1. 2018.	23.02. 2018.	Usklađenje LRS
2.	4.9. 2018.	24.9. 2018.	31.10. 2018.	1. izmjena LRS
3.	4.6. 2019.	18.6. 2019.	19.07. 2019.	2. izmjena LRS
4.	17.12. 2019.	15.1.2020.	05.03.2020.	3. izmjena LRS

Tablica 4 Pregled izmjena financijske alokacije prema strateškim ciljevima LRS LAG-a Škoji

Verzija LRS	Financijska alokacija – Strateški ciljevi ²					
	SC1		SC2		UKUPNO	
	EUR	%	EUR	%	EUR	%
Odobrena LRS – V0	329.000	41,18	470.000	58,85	799.000	100,00
Usklađena LRS – V1	329.000	39,22	509.950	60,78	838.950	100,00
1. izmjena – V2	285.000	33,97	553.950	66,03	838.950	100,00
2. izmjena – V3	285.000	33,97	553.950	66,03	838.950	100,00
3. izmjena – V4	345.000	41,12	493.950	58,88	838.950	100,00

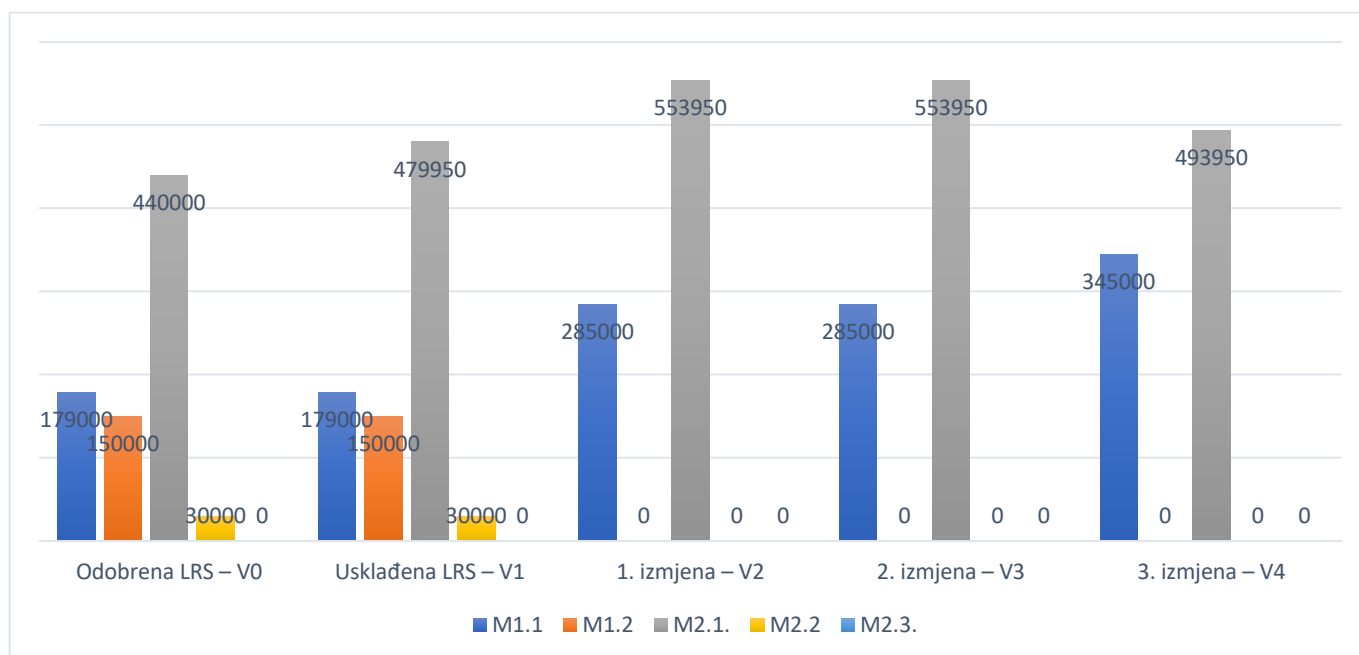
Slika 1 Pregled izmjena financijske alokacije prema strateškim ciljevima LRS LAG-a Škoji

² Odnosi se na postotak od podmjere 19.2, bez podmjera 19.3 i 19.4

Tablica 5 Pregled izmjena financijske alokacije prema mjerama LRS LAG-a Škoji

Verzija LRS	Financijska alokacija - Mjere ³									
	M1.1		M1.2		M2.1.		M2.2		M2.3.	
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%
Odobrena LRS – V0	179.000	41,19	150.000	18,78	440.000	55,07	30.000	3,75	-	-
Usklađena LRS – V1	179.000	21,34	150.000	17,88	479.950	57,21	30.000	3,58	-	-
1. izmjena – V2	285.000	33,97	-	-	553.950	66,03	-	-	-	-
2. izmjena – V3	285.000	33,97	-	-	553.950	66,03	-	-	-	-
3. izmjena – V4	345.000	41,12	-	-	493.950	58,88	-	-	-	-

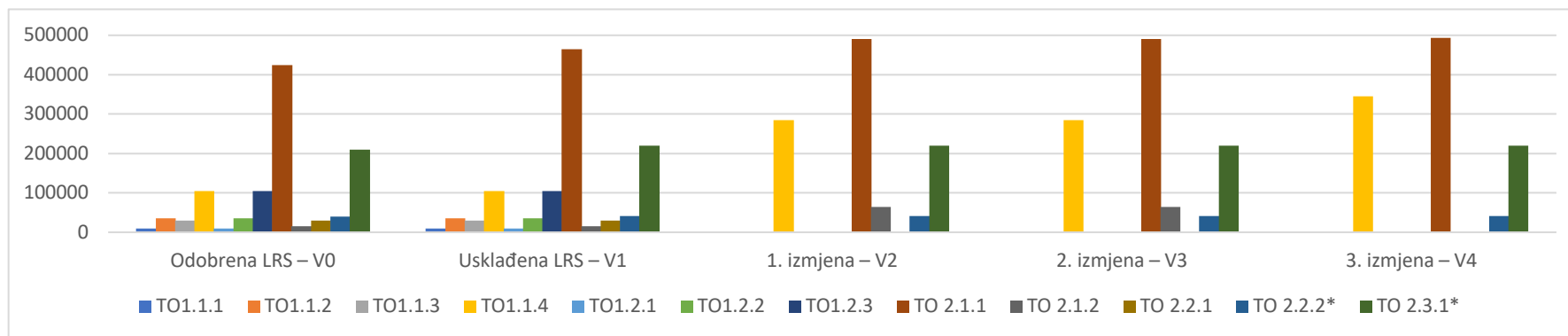

Slika 2 Pregled izmjena financijske alokacije prema mjerama LRS LAG-a Škoji

³ Odnosi se na postotak od podmjere 19.2, bez podmjera 19.3 i 19.4

Tablica 6 Pregled izmjena financijske alokacije prema tipovima operacija LRS LAG-a Škoji

Verzija LRS	Financijska alokacija – Tipovi operacija													
	TO1.1.1		TO1.1.2		TO1.1.3		TO1.1.4.		TO1.2.1.		TO1.2.2.		TO1.2.3.	
	EUR	% ⁴	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%
Odobrena LRS – V0	9.000	1,14	35.000	4,37	30.000	3,75	105.000	13,14	10.000	1,25	35.000	4,39	105.000	13,14
Usklađena LRS – V1	9.000	1,07	35.000	4,17	30.000	3,58	105.000	12,52	10.000	1,19	35.000	4,17	105.000	12,52
1. izmjena – V2	-	-	-	-	-	-	285.000	33,97	-	-	-	-	-	-
2. izmjena – V3	-	-	-	-	-	-	285.000	33,97	-	-	-	-	-	-
3. izmjena – V4	-	-	-	-	-	-	345.000	41,12	-	-	-	-	-	-
Verzija LRS	Financijska alokacija – Tipovi operacija													
	TO 2.1.1		TO 2.1.2		TO 2.2.1		TO 2.2.2 ⁵		TO 2.3.1. ⁶					
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%				
Odobrena LRS – V0	425.000	53,19	15.000	1,88	30.000	3,75	39.950	100	209.737,50	100				
Usklađena LRS – V1	464.950	55,42	15.000	1,79	30.000	3,58	41.947,50	100	220.224,38	100				
1. izmjena – V2	490.000	58,41	63.950	7,62	-	-	41.947,50	100	220.224,38	100				
2. izmjena – V3	490.000	58,41	63.950	7,62	-	-	41.947,50	100	220.224,38	100				
3. izmjena – V4	493.950	58,88	-	-	-	-	41.947,50	100	220.224,38	100				

Slika 3 Pregled izmjena financijske alokacije prema tipovima operacija LRS LAG-a Škoji

*Tipovi operacija za provedbu podmjera 19.3 i 19.4

⁴ Odnosi se na postotak od podmjere 19.2

⁵ Iz podmjere 19.3

⁶ Iz podmjere 19.4

3. Dosadašnja provedba LRS

3.1. Provedba podmjere 19.2

Sukladno svojoj temeljnoj ulozi provedbe lokalne razvojne strategije, LAG Škoji je do kraja 2019. godine raspisao ukupno tri LAG natječaja pa, sukladno akcijskom planu, preostaje još jedan natječaj za provedbu TO 2.1.1 za raspisivanje.

Dva su natječaja raspisana za tip operacije 1.1.4 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ koji su ekvivalentni tipu operacije 6.3.1 Programa ruralnog razvoja RH, te jedan natječaj za tip operacije 2.1.1 „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo“, ekvivalentan tipu operacije 7.4.1 Programa ruralnog razvoja RH.

Ukupna vrijednost 1. Natječaj LAG-a za TO 1.1.4, raspisanog 4. 6. 2018. godine je 775.876,50 HRK. Nakon provedenog postupka izmjene LRS, drugom izmjenom 1. Natječaja ukupan iznos raspoloživih sredstava povećan je na 1.440.913,50 HRK. Na natječaj je pristiglo 13 prijava, te je LAG Škoji za njih 13, dana 21. 12. 2018. godine donio Odluke o odabiru, ukupne vrijednosti 1.440.913,50 HRK. Za iste projekte, dana 24. 7. 2019. godine, APPRRR donosi Odluke o dodijeli sredstava. Pregledom odabranih projekata iz Priloga, a sukladno prihvatljivim aktivnostima (ulaganjima) definiranim natječajem, moguće je vidjeti da će korisnici uglavnom provesti modernizaciju i unapređenje procesa rada i poslovanja kupnjom nove poljoprivredne mehanizacije i opreme, te povećati ukupni standardni ekonomski rezultat svojih poljoprivrednih gospodarstava, nabavom različitih biljnih sadnica (masline, agrumi, lavanda), životinja, kupnjom ili uređenjem zemljišta i sl. Rezultati navedenih ulaganja pokazuju kako će se na prostoru LAG-a Škoji nakon provedenih ulaganja u sklopu 1. Natječaj LAG-a za TO 1.1.4, nabaviti 73 komada/sustava poljoprivredne opreme i mehanizacije, 355 novih sadnica maslina, 276 sadnica agruma, 100 sadnica lavande, 750 sadnica vinove loze, urediti/obraditi/pripremiti ukupno 28.816 m² zemljišta.

Ukupna vrijednost 1. Natječaja za provedbu tipa operacije 2.1.1, raspisanog 29. 11. 2018. godine, je 1.669.110,40 HRK. Nakon provedenog postupka izmjene LRS, izmjenom Natječaja ukupan je iznos raspoloživih sredstava povećan na 3.204.594,89 HRK. Na natječaj je pristiglo 7 prijava, te je LAG Škoji dana 9. 7. 2019. godine za njih donio Odluke o odabiru, ukupne vrijednosti 3.173.639,84 HRK. U evaluacijskom razdoblju, do kraja 2019. godine APPRRR nije donio Odluke o rezultatu administrativne kontrole za ove projekte. Pregledom odabranih projekata iz Priloga, a sukladno prihvatljivim aktivnostima (ulaganjima) definiranim natječajem, moguće je vidjeti da će korisnici uglavnom provesti ulaganja u razvoj male ruralne infrastrukture kojom će se značajno pridonijeti kvaliteti života lokalnog stanovništva.

Treći natječaj LAG-a Škoji raspisan je 12. 8. 2019. godine za II. Natječaj LAG-a Škoji za TO.1.1.4 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstva“, ukupnog iznosa raspoloživih sredstava od 664.263,00. Na Natječaj su pristigle 24 prijave te je pokrenut postupak 3. izmjene LRS. Izmjena LRS usvojena je od strane Skupštine 17. 12. 2019. godine. Promjenom akcijskog plana LRS omogućeno je povećanje sredstava za TO 1.1.4, što je posredno omogućilo izmjenu Natječaja te podizanje raspoloživih sredstava na 1.107.105,00 HRK. Postupak izmjene Natječaja, odabira projekata i donošenja Odluke o dodijeli sredstava od strane APPRRR-a, proveden je u 2020. godini, stoga nije izravno predmet ove evaluacije, ali ukazuje na uspješnost provedbe LRS prema završetku.

Tablica 7 Pregled objavljenih LAG natječaja

R.B.	LAG natječaj	TO LRS	Datum raspisivanja	Inicijalno raspoloživa sredstva	Datum izmjene	Konačna raspoloživa sredstva	Broj prijava	Broj odabranih projekata	Odobrena financijska sredstva
1.	I. Natječaj LAG-a T.O. 1.1.4 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“	1.1.4	4.6.2018	775.876,50	12.06.2018. 15.11.2018.	1.440.913,50	13	13	1.440.913,50
2.	Natječaj za provedbu tipa operacije 2.1.1 „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo“	2.1.1	29.11.2018	1.669.110,40	21.06.2019	3.204.594,89	7	7	3.173.639,84
3.	II. natječaj za T.O. 1.1.4 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	1.1.4	11.8.2019.	664.263,00	n/p	n/p	24	n/p	n/p

3.2. Provedba podmjere 19.3

Podmjera 19.3 provodi se kroz dva tipa operacija; TO 19.3.1 „Priprema aktivnosti projekta suradnje“ i TO 19.3.2 „Provedba aktivnosti projekta suradnje“. Iako je Odlukom o odabiru LAG-u Škoji alocirano 41.947,50 EUR za provedbu Podmjere 19.3, za odobrenje konkretnog projekta i troškova projekta LAG-ovi su dužni podnijeti APPRRR-u Zahtjev za potporu temeljem Natječaja provedbu pojedinog tipa operacije. U periodu 2017. - 2019. natječaji za oba tipa operacija objavljeni su dva puta.

Tablica 8 Objava natječaja za provedbu podmjere 19.3

Naziv natječaja	Datum objave 1. natječaja	Datum objave 2. natječaja
Natječaj za provedbu podmjere 19.3 „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“_provedba TO 19.3.1 „Priprema aktivnosti projekta suradnje“	28. 6. 2018.	14. 1. 2020.
Natječaj za provedbu podmjere 19.3 „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ -provedba TO 19.3.2 „Provedba aktivnosti projekta suradnje“	26. 6. 2018.	23. 12. 2019.

U inicijalno izrađenoj LRS definirana su dva tematska područja projekata suradnje: 1. Revitalizacija tradicijske baštine i razvoj inovativnog pristupa promociji i marketingu tradicijskih poljoprivrednih proizvoda, te 2. Jačanje razvoja nepoljoprivrednih djelatnosti na području LAG-a Škoji, posebno u području mreže NATURA 2000, kao i provođenje ukupno 2 projekata suradnje.

Izmjenama LRS LAG-a Škoji dolazilo je do promjena u opisu tematskih područja, ciljeva, vrsti i broju planiranih projekata suradnje. Praćenjem godišnjih izvješća o radu LAG-a Škoji vidljivo je da su usprkos navedenim promjenama vrlo rano identificirani partneri za provedbu projekata suradnje: LAG Brač i LAG 5. Obzirom da sva tri LAG-a djeluju na prometno nepovezanom otočnom prostoru, veliki napor uloženo se u identificiranje zajedničkih razvojnih potreba i iznalaženje aktivnosti koje će doprijeti ujednačenom razvoju područja sva tri LAG-a. Bez obzira na provedene promjene LRS vidljivo je da je fokus ostao na inovacijama u području područja, proizvoda i usluga LAG-a.

3.3. Provedba podmjere 19.4

Provedba podmjere 19.4, osim nacionalnim pravilnicima, regulirana je Natječajem za provedbu podmjere 19.4 „Tekući troškovi i animacija“, provedba tipa operacija 19.4.1 „Tekući troškovi i animacija“. Nastali troškovi refundiraju se kvartalno putem zahtjeva za isplatu.

LAG Škoji je u evaluacijskom razdoblju potraživao tekuće troškove, odnosno troškove rada zaposlenika te opće troškove koji se izračunavaju po stopi 15 % od troškova rada zaposlenika.

Iako nisu potraživani troškovi za provedbu animacijskih aktivnosti, proveden je niz animacijskih aktivnosti, te aktivnosti osposobljavanja članova, zaposlenika i volontera LAG-a. Aktivnosti koje su provedene zahvaljujući radu zaposlenika iskazuju se kroz provedbu aktivnosti putem podmjere 19.4, dok su aktivnosti provedene putem ostalih izvora financiranja iskazane u poglavlju „Dodana vrijednost provedbe LRS LAG-a Škoji“.

Tablica 9 Iznos isplaćenih sredstava LAG-a Škoji po kvartalima

DATUM PодноŠENJA ZAHTEVA ZA ISPLATU	DATUM DONOŠENJA ODLUKE O ISPLATI	IZNOS ZA ISPLATU	IZNOS ZA TROŠKOVE ZAPOSLENIKA	OSTALI PRIHVATLJIVI TROŠKOV	NEIZRAVNI TROŠKOV TEMELIEM FIKSNE STOPE 15% (II NATJEČAJ ZA 19.4 TEMELIEM NN96/17 I 53/18)	IZNOS PREOSTAO ZA KORIŠTENJE U 19.4
31.03.2017	03.07.2017.	55.881,68				1.592.453,72
30.06.2017	02.10.2017.	43.262,28				1.549.191,44
28.09.2017	15.11.2017.	29.572,86				1.519.618,58
29.12.2017	08.03.2018.	28.011,66				1.491.606,92
30.03.2018	14.05.2018.	40.801,34				1.450.805,58
13.07.2018	17.08.2018.	102.347,03	102.347,03		13.349,61	1.348.458,55
26.09.2018	06.12.2018.	134.572,69	114.302,34	3.125,00	17.145,35	1.213.885,86
31.12.2018	19.03.2019.	130.240,19	113.252,34		16.987,85	1.083.645,67
30.03.2019	27.5.2019.	105.426,51	91.675,23		13.751,28	978.219,16
29.06.2019	30.07.2019.	84.033,05	73.072,02		10.960,83	894.186,11
26.09.2019	29.10.2019.	84.033,04	73.072,21		10.960,83	810.153,07
31.12.2019	03.02.2020.	88.006,03	76.526,98		11.479,05	722.147,04

Kako bi postigao adekvatnu informiranost i upućenost potencijalnih nositelja projektnih prijava i korisnika, LAG Škoji je redovito organizirao informativne radionice za potencijalne korisnike, u sklopu objavljenih LAG Natječaja. Pri tome se vodilo računa o ravnomjernoj prostornoj uključenosti, pa su u sklopu svakog natječaja provedene po jedna informativna radionica na svakom od otoka LAG-a Škoji – Hvaru, Visu i Šolti.

Tablica 10 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - aktivnosti za potencijalne korisnike mjera definiranih LRS LAG-a Škoji 2014. - 2020.

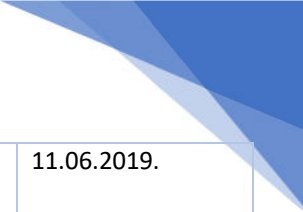
R.B.	Naziv aktivnosti	Lokacija održavanja	Datum provedbe
1.	Predstavljanje Natječaja za TO 1.1.4	Stari Grad	12. 6. 2018.
2.	Predstavljanje Natječaja za TO 1.1.4	Šolta	14. 6. 2018.
3.	Predstavljanje natječaja za TO 1.1.4	Vis	15. 6. 2018.
4.	Predstavljanje Natječaja za TO 2.1.1	Šolta	17. 12. 2018.
5.	Predstavljanje Natječaja za TO 2.1.1	Vis	19. 12. 2018.
6.	Predstavljanje Natječaja za TO 2.1.1	Hvar	19.12. 2018.
7.	Predstavljanje Natječaja za TO 1.1.4	Stari Grad	23. 8. 2019.
8.	Predstavljanje Natječaja za TO 1.1.4	Vis	22. 8. 2019.
9.	Predstavljanje Natječaja za TO 1.1.4	Šolta	22. 8. 2019.

U cilju jačanja kapaciteta LAG-a Škoji za provedbu LRS i implementaciju LEADER/CLLD pristupa zaposlenici i članovi LAG-a sudjelovali su u aktivnostima u organizaciji LEADER mreže Hrvatske (LMH) čiji je LAG Škoji član, Ministarstva poljoprivrede i APPRRR-a i drugih LAG-ova, odnosno pravnih osoba koje se bave implementacijom pristupa razvoja vođenog zajednicom. Iako za

troškove nastale u sklopu ovih aktivnosti nije tražen povrat sredstava iz podmjere 19.4, u navedenim aktivnostima su sudjelovali zaposlenici te su provedene aktivnosti relevantne za provedbu Mjere 19, odnosno pridonijeli su uspješnosti njene dosadašnje provedbe.

Tablica 11 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - Sudjelovanje članova, zaposlenika i volontera LAG-a Škoji na radionicama, sastancima i konferencijama vezanim uz provedbu mjere 19 i LEADER/CLLD pristupa i provedbe LRS u organizaciji drugih pravnih osoba

R. B.	Naziv aktivnosti	Tip aktivnosti	Broj Sudionika	Organizator	Datum provedbe
1.	Predstavljanje TO 6.3.1	Edukativna radionica	1	RERA SDŽ	17. 1. 2017.
2.	Predstavljanje TO 7.4.1	Edukativna radionica	1	MP	13. 1. 2017.
3.	Financijsko upravljanje EU projektom LEADER/CLLD u okviru provedbe M 19 PRR-a RH 2014. - 2020.	Edukativna radionica	1	LMH	19. - 21. 3. 2017.
4.	Izmjene LRS, Plan provedbe i priprema usklađenja i metodologije provedbe decentraliziranog odlučivanja o dodjeli javnih sredstava temeljem odredbi nadređenih uredbi EU te novog Pravilnika za provedbu Mjere 19, podmjera 19.2-19.4	Edukativna radionica	2	LMH	31. 8. - 2. 9. 2017.
5.	Provedba LRS unutar M19 PRR	Edukativna radionica	1	APPRRR/MP	9. - 10. 11. 2017.
6.	Struktura i rad LAG-ova u postupcima provedbe LAG natječaja i odabira projekata za implementaciju LRS U OKVIRU M19 PODMJERA 19.2 i 19.4 PRR RH 2014.-2020.	Edukativna radionica	1	LMH/APPRRR/MP	23. - 25. 11. 2017.
7.	Aktivacija Natječaja za TO srodan TO 6.3.1	Radionica	1	APPRRR	24. 1. 2018.
8.	Zajedno do uspješnog lokalnog razvoja-analiza provedbe Mjere 19 unatar PRR	Radionica	1	LMH	3. - 5. 10. 2018.
9.	Predstavljanje Natječaja za TO 19.3.1/19.3.2/19.3.4	Radionica	2	MRR/MP	13. 6. 2018.
10.	Predstavljanje mjera Programa ruralnog razvoja	Radionica	2	MP	13. 7. 2018.
11.	Razmjena iskustva u provedbi LAG Natječaja	Radionica	2	LMH	17. - 18. 7. 2018.
12.	Integrirani lokalni razvoj provedbom LEADER/CLLD-a - uvod u vrednovanje LAG-ova/ LRS i jačanje međusobne suradnje LAG-ova	Radionica	1	LMH	13. - 15. 11. 2018.
13.	Priprema projekta suradnje LAG-ova	Radionica	1	LMH	
14.	Priprema za praćenje i vrednovanje provedbe Lokalnih razvojnih strategija (LRS) i rada LAG-ova u RH	Radionica	1	LMH	16. - 18. 4. 2019.
15.	Decentralizirana provedba Programa ruralnog razvoja putem odobrenih LAG-ova – analiza primjera dobre prakse i kako ih primijeniti	Radionica	1	LMH	09. – 10. 5. 2019.

16.	Zakon o javnoj nabavi i izmjene natječaja za to 19.3.1., 19.3.2. i 19.4.1.	Radionica	2	APPRRR/MP	11.06.2019.
17.	1. Međunarodna konferencija o praktičnim i teorijskim implikacijama LEADER/CLLD pristupa u zemljama jugoistočne Europe	Konferencija	2	LMH	20. - 22. 11. 2019.
18.	Stanje provedbe M19, CLLD 2012. – 2027., Godišnje izvješće o radu LAG-a za 2019., Natječaj za TO 19.3.1. i TO 19.3.2	Radionica	1	MP	27.11.2019.

4. Vrednovanje provedbe putem pokazatelja LRS

Vrednovanje postignutih pokazatelja prema strateškim ciljevima i tipovima operacija u među-evaluacijskom razdoblju (do kraja 2019. godine) provedeno je s obzirom na naznačene vrijednosti indikatora (mjerljivih pokazatelja) rezultata (*result indicators*) u dodatcima 3. i 4. LRS.

Prema Dodatku 3. Razrada strateškog razvojnog cilja 1, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije, do kraja među-evaluacijskog razdoblja (kraj 2019. godine), u sklopu tipova operacija iz strateškog cilja 1., planirano je ugovoriti/isplatiti 195.000 EUR. Ovaj je pokazatelj ispunjen djelomično, jer je do kraja 2019. godine ugovoreno 195.000 EUR, međutim isplaćeno je tek 50 % ugovorenog iznosa korisnicima u sklopu prvog dijela Zahtjeva za isplatu (isplata druge/konačne rate slijedi tek nakon provedenih svih aktivnosti prikazanih u poslovnom planu). Pokazatelj ukupnog broja odobrenih/sufinanciranih projekata od njih 13 je ostvaren.

Prema Dodatku 4. Razrada strateškog razvojnog cilja 2, s pripadajućim mjerama, TO, indikatorima i uvjetima implementacije, do kraja među-evaluacijskog razdoblja (kraj 2019. godine), u sklopu tipova operacija iz strateškog cilja 2., planirano je ugovoriti/isplatiti 493.950 EUR. Ovaj pokazatelj nije ispunjen jer do kraja 2019. godine nisu ugovorena, ni isplaćena navedena financijska sredstva. Također ni broj sufinanciranih projekata od njih 7 nije ispunjen, kao ni broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 od njih 2.

Tablica 12 Pregled ostvarenih indikatora prema strateškim ciljevima do 2019. godine

Strateški cilj	Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata - Očekivani rezultati (Do 2019. godine)			Indikatori (mjerljivi pokazatelji) rezultata – Postignuto (Do 2019. godine)		
	Ugovorena/isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020 EUR	Ukupan broj sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Ukupna isplaćena sredstva (EUR) iz podmjere 19.2 PRR (javni rashodi)	Ukupan broj odobrenih/sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020	Broj kreiranih radnih mjesta putem sufinanciranih projekata iz podmjere 19.2 PRR 2014-2020
SC1	195.000	13	0	97.500*	0	0
SC2	493.950 41.947,50 ⁷ 220.224,38 ⁸	7	2	0	0	0

*Radi se o 50 % avansno isplaćenih sredstava korisnicima u sklopu TO 1.1.4

⁷ Financijska sredstva iz podmjere 19.3

⁸ Financijska sredstva iz podmjere 19.4

6. Provedbeni kapaciteti LAG-a Škoji

Sukladno LRS LAG-a Škoji, a u skladu sa Statutom udruge i drugim internim aktima, provedbene kapacitete LAG-a Škoji čine sva relevantna tijela udruge i ljudski kapaciteti zaduženi za djelovanje udruge i obavljanje njenih temeljnih zadataka. To su: Ured LAG-a (LAG administratori), Skupština, Upravni odbor i Nadzorni odbor.

6.1. Ured LAG-a Škoji

LAG Škoji djeluje na prometno nepovezanom području otoka Hvara, Visa i Šolte te je stoga pored sjedišta nužno uspostavljanje podružnica i dislociranih ureda.

Sjedište LAG-a Škoji nalazi se na adresi Vicka Butorovića 4, Hvar, a podružnice na adresama Put Batude 2, Komiža i Potkuće 8, Grohote na otoku Šolti.

Uredi su uspostavljeni u sjedištu na Hvaru i podružnici Komiža. Radi operativnosti poslovanja, a posebice prilikom dolaska predstavnika LAG-a s drugih otoka, Grad Vis ustupio je prostor za rad dislociranog ureda u gradu Visu, na adresi Trg 30. svibnja 1992. broj 2.

U sjedištu i podružnici nalaze se arhive LAG-a, dok zaposlenici ureduju u jednom od tri navedena ureda, ovisno o aktualnim potrebama poslovanja.

Rad s korisnicima organizira se na način da se pokrije djelovanje u svim JLS. U provedbi aktivnosti poput predstavljanja Natječaja informativne radionice provode se na sva tri otoka.

LAG Škoji je 2017. godine imao je 3 zaposlenika na nepuno radno vrijeme (50 % radnog vremena) na poslovima provedbe LRS. Izraženo kroz FTE⁹ na poslovima provedbe LRS kroz 2017. godinu raspoređen je 1,5 zaposlenik.

U 2018. godini broj zaposlenika je rastao budući da je započeo proces aktivacije tipova operacija od strane APPRR-a a time i povećan opseg posla u području provedbe LRS. Također, 2018. godine započele su i provedbe dvaju projekata financiranih iz Europskog socijalnog fonda kojima je predviđeno zapošljavanje osoba na poslovima provedbe projektnih aktivnosti. Izraženo kroz FTE na poslovima provedbe LRS bila su raspoređena 3,1 zaposlenika.

Kroz 2019. godinu ukupan broj zaposlenih u LAG-u Škoji bio je 6. Od toga samo su 3 osobe bile zaposlene cijelu godinu i to jedna u punom radnom vremenu, a dvije na nepuno radno vrijeme (50 % radnog vremena). Iste osobe bile su zadužene za poslove vezane za provedbu LRS, dok su ostali zaposlenici bili zaposleni na nepuno radno vrijeme kroz cijelu godinu na poslovima provedbe aktivnosti projekata POP-UP ruralni društveno-inovativni hubovi i DKC: Plan K (30 – 70

⁹ FTE (Full Time Equivalent) – ekvivalent punog radnog vremena koristi se kao relevantan izračun pokazatelja zaposlenih u organizacijama sa zaposlenicima koji rade kraće od punog radnog vremena.

% radnog vremena) financiranih iz ESF-a. Izraženo kroz FTE na poslovima provedbe LRS 2019. godine rade 2 zaposlenika.

Tablica 13 Ljudski kapaciteti Ureda LAG-a Škoji u razdoblju 2017. – 2019. godine

Godina	2017.		2018.		2019.	
	Br. zaposlenika	FTE	Br. zaposlenika	FTE	Br. zaposlenika	FTE
Ukupan broj zaposlenih	3	1,5	6	3,4	6	2,9
Broj zaposlenih na provedbi LRS	3	1,5	5	3,1	3	2
Broj zaposlenih na ostalim radnim zadacima	-	-	2	0,3	3	0,9

6.2. Upravni odbor

Struktura i sastav članova Upravnog odbora jedan su od kriterija odabira i bodovanja odabranog LAG-a, prema Pravilniku o provedbi podmjere 19.1. u okviru mjere 19 “LEADER – CLLD” (NN 43/15). Upravni odbor izvršno je tijelo LAG-a koje sudjeluje u svim fazama provedbe LAG natječaja i odabira projekta, a prvenstveno u:

1. Donošenju internih akata i procedura vezanih uz postupak odabira projekata,
2. Izradi i usvajanju LAG Natječaja i njegovih izmjena, uključujući pripadajuće priloge, obrasce te kontrolne mehanizme, te
3. Donošenju Odluka o odabiru projekata.

Trenutno Upravni odbor broji pet redovnih članova. Po dva člana dolaze iz gospodarskog i civilnog sektora, a jedan iz javnog. Navedenom strukturom postiže se da niti jedan sektor nema više od 49% glasačkih prava, odnosno gospodarski i civilni sektor imaju po 40% glasačkih prava, a javni 20%.

Svaki sektor, osim redovnih članova Upravnog odbora ima i po jednog zamjenskog člana koji se aktivira u slučaju utvrđenog sukoba interesa u postupku odabira projekta na natječajima LAG-a Škoji.

Važno je napomenuti da je 60% predstavnica redovnih članova Upravnog odbora ženskog spola.

U tablici su iskazane evidentirane promjene u Upravnom odboru za koje je podnesen Zahtjev za promjenu u odnosu na podatke temeljem kojih je LAG odabran te sklopljen Ugovor o dodjeli sredstava odabranom LAG-u. Radi operativnosti djelovanja Upravnog odbora LAG-a koji djeluje na tri prometno nepovezana otoka, u razdoblju vrednovanja smanjen je broj članova Upravnog odbora pri čemu nije došlo do promjene u strukturi članova i predstavnika članova Upravnog odbora te je LAG Škoji kontinuirano ispunjavao uvjete prihvatljivosti temeljem kojih je odabran.

Tablica 14 Promjene Upravnog odbora LAG-a Škoji

R. B.	Datum donošenja odluke od strane nadležnog tijela LAG-a	Datum podnošenja zahtjeva za odobrenje promjene	Datum donošenja odluke o odobrenju promjene	Vrsta promjene
1.	17.10.2017.	21.10. 2017.	13.11. 2017.	Promjena pet članova predstavnika članova upravnog odbora, promjena jednog predstavnika člana upravnog odbora temeljem odluke s izborne skupštine LAG-a Škoji
2.	29.12.2017.	03.01.2018	01.02.2018.	Promjena jednog člana i predstavnika člana temeljem novog imenovanja ostavke člana upravnog odbora
3.	17.04. 2018.	11.05.2018.	18.06.2018.	Promjena članova upravnog odbora i promjena zamjenskih članova upravnog odbora temeljem promjene statuta LAG-a Škoji
5.	28.12.2018.	02.01.2019.	08.02.2019	Promjena člana i predstavnika upravnog odbora temeljem ostavke člana iz gospodarskog sektora

Prema Statutu udruge, Pravilniku o provedbi podmjere 19. te LRS, Upravni odbor LAG-a Škoji, kao izvršno tijelo LAG-a, je sudjelovao u svim fazama provedbe do sada raspisanih LAG natječaja i odabiru projekata na LAG razini, što je ujedno vidljivo iz tablice 16 koja iznosi popis održanih sjednica UO-a te glavnih odluka i aktivnosti.

Tablica 15 Popis aktivnosti Upravnog odbora LAG-a Škoji vezanih za postupak provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2019. godine

R. B.	Datum sjednice UO-a	Odluka/Aktivnosti
1.	21. 5. 2018.	Usvajanje Pravilnika za odabir projekata na natječajima LAG-a Škoji
2.	1. 6. 2018.	Odluke o odobrenju teksta Natječaja, raspisivanju Natječaja, imenovanju Povjerenstva za otvaranje prijava, imenovanje Ocjenjivačkog odbora (TO 1.1.4)
3.	12. 6. 2018.	Odluka o izmjeni Natječaja (TO 1.1.4)
4.	15. 11. 2018.	Odluka o izmjeni Natječaja (TO 1.1.4), Odluka o pokretanju pripremnih radnji za Natječaj za TO 2.1.1
5.	29. 11. 2018.	Odluke o odobrenju teksta Natječaja, raspisivanju Natječaja, imenovanju Povjerenstva za otvaranje prijava, imenovanje Ocjenjivačkog odbora (TO 2.1.1) i usvajanje novog Pravilnika za odabir projekata na natječajima LAG-a Škoji
	21. 12. 2018.	Odluke o odabiru projekata (TO 1.1.4)
6.	10. 5. 2019.	Odluka o pokretanju postupka 2. izmjene odabrane LRS LAG-a Škoji, Odluka o pokretanju provedbe projekata suradnje DalmatIMski otoci unutar Tip-a operacije 19.3.2, Odluka o usvajanju Akcijskog plana otklanjanja uočenih pogrešaka u postupcima provedbe LRS LAG-a Škoji
7.	21. 6. 2019.	Odluka o izmjeni Natječaja (TO 2.1.1)
8.	9. 7. 2019.	Odluke o odabiru projekata (TO 2.1.1)

9.	6. 8. 2019.	Odluke o odobrenju teksta Natječaja, raspisivanju Natječaja, imenovanju Povjerenstva za otvaranje prijava, imenovanje Ocjenjivačkog odbora (II. Natječaj za TO 1.1.4), Odluka o tehničkom ispravku i tehničkoj izmjeni LRS LAG-a Škoji, usvajanje novog Pravilnika za odabir projekata na natječajima LAG-a Škoji
----	-------------	---

6.3. Skupština

Skupština LAG-a Škoji najviše je tijelo odlučivanja. Koncipirana je na način da niti jedna interesna skupina nema više od 49 % glasačkih prava. U kontekstu provedbe LRS osnovne ovlasti Skupštine su: 1. Imenovanje članova i predstavnika članova tijela LAG-a, te 2. Usvajanje LRS i izmjena LRS te Plana provedbe LRS. U tablici 17 je iznesen popis dosadašnjih održanih sjednica Skupštine LAG-a Škoji s navedenim odlukama u kontekstu provedbe LRS od trenutka odabira LAG-a. U prosincu 2019. godine Skupština LAG-a Škoji brojila je 43 člana od toga 18 predstavnika civilnog sektora, 15 gospodarskih i 10 javnog sektora. Sukladno navedenom, civilni sektor imao je 42% glasačkih prava, gospodarski 35%, a javni 23% glasačkih prava.

Tablica 16 Popis aktivnosti Skupštine LAG-a Škoji vezanih za postupak provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2019. godine

R. B.	Datum sjednice Skupštine	Odluka/Aktivnosti
1.	4. 9. 2018.	Odluka o usvajanju 1. Izmjene LRS LAG-a Škoji 2014-2020, Odluka o usvajanju 1. izmjene plana provedbe LRS LAG-a Škoji 2014-2020
2.	4. 6.2019.	Odluka o usvajanju 2. Izmjene LRS LAG-a Škoji 2014-2020, Odluka o usvajanju 2. izmjene plana provedbe LRS LAG-a Škoji 2014-2020, Odluka o usvajanju Izvješća o provedbi LRS LAG-a Škoji u 2018. godini
3.	29. 10. 2019.	Odluka o potvrdi Odluke o tehničkom ispravku i tehničkoj izmjeni II. Izmjene odobrene LRS LAG-a Škoji 2014-2020
4.	17. 12. 2019.	Odluka o usvajanju 3. Izmjene LRS LAG-a Škoji 2014-2020, Odluka o usvajanju plana provedbe LRS LAG-a Škoji 2014-2020,

6.4. Nadzorni odbor

Nadzorni odbor broji tri redovna člana, po jednog predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora. Osim redovnih članova postoji i zamjenski član za svaki od navedenih sektora koji se aktivira u slučaju utvrđenog sukoba interesa u postupku odabira projektnih ideja. Sukladno Statutu LAG-a Škoji, Nadzorni odbor je tijelo kontrole rada Udruge, a prema LRS nadležno je tijelo za prigovore za odlučivanje o odabiru projekata u sustavu prigovora na odluke Upravnog odbora. U razdoblju dosadašnje provedbe LRS nije bilo prigovora na odluke o odabiru projekata UO-a, stoga u ovom kontekstu nije bilo potrebe za njihovim zasjedanjem.

7. Vanjsko okruženje

Provedba Mjere 19, a samim time i provedba LRS LAG-ova u Hrvatskoj, regulirana je Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020. te nacionalnim pravilnicima koji reguliraju provedbu mjera Programa ruralnog razvoja. U tablici je iskazan popis Pravilnika za provedbu Mjere 19., odnosno pripadajućih podmjera 19.2, 19.3 i 19.4 i njihovih izmjena.

Tablica 17 Popis pravilnika za provedbu Mjere 19. PRR-a

Naziv pravilnika	Oznaka	Datum objave
Pravilnik o Provedbi Podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, Podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i Podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar Mjere 19. »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. - 2020.	NN 47/16	10. 5. 2016.
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. "Provedba operacija unutar CLLD strategije", podmjere 19.3. "Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a" i podmjere 19.4. "Tekući troškovi i animacija" unutar mjere 19. "Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)" iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	NN 108/2016	23. 11. 2016.
Pravilnik o provedbi podmjere 19.2."Provedba operacija unutar CLLD strategije", podmjere 19.3. "Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a" i podmjere 19.4. "Tekući troškovi i animacija" unutar mjere 19 "Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)	NN 96/2017	27. 9. 2017.
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije« podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija«	NN 53/2018	8. 6. 2018.
Pravilnik o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.- 2020.	NN 91/2019	24. 9. 2019.

Nadalje, osim spomenutog Pravilnika, u kreiranju internih procedura postupka odabira, LAG Škoji obvezan je voditi se smjernicama APPRRR-a. U tablicu su iskazane verzije objavljenih smjernica.

Tablica 18 Popis smjernica za postupak odabira projekta LAG-ova

Naziv dokumenta	Datum objave dokumenta
Smjernice za provedbu postupka odabira projekta V1.0	31. 1. 2018.
Smjernice za provedbu postupka odabira projekta V 1.1.	10. 10. 2019.

Sukladno regulatornom okviru natječaj je na razini LAG-a moguće objaviti nakon aktivacije TO od strane APRRRR-a. U predstojećoj tablici je iznesen kronološki pregled aktivacije LAG natječaja i raspisivanja natječaja za provedbu LRS od strane APRRRR. Za podnošenje Zahtjeva za potporu za projekte odabrane na LAG razini i daljnju provedbu odabranih projekata relevantan je i odgovarajući natječaj za provedbu pojedinih tipova operacije putem LRS. Kao što je prethodno spomenuto u poglavlju 2., jedan od glavnih uzroka provedenih izmjena LRS LAG-a Škoji je bio nemogućnost provedbe inicijalno odabranih tipova operacija, odnosno neusklađenost aktivacije

tipova operacija s inicijalnim akcijskim planom. Iz tablice 20 je također vidljivo da čak 5 tipova operacija koje je LAG Škoji inicijalno odabrao za provedbu, u ovom evaluacijskom razdoblju nisu aktivirani od strane APPRRR-a.

Tablica 19 Popis tipova operacija aktiviranih od strane APPRRR-a

TO (PRR)	TO (LRS)	Datum aktiviranja LAG natječaja od strane APPRRR-a	Datum objave natječaja za provedbu operacija putem LRS od strane APPRRR-a
6.3.1	1.1.4	9. 2. 2018.	3. 8. 2018.
7.4.1	2.1.1	29. 6. 2018.	20. 2. 2019.
4.2.1	1.1.3	5. 12. 2018.	2. 10. 2019.
4.1.1	1.1.2	1. 2. 2019.	4. 10. 2019.
6.1.1	-	11. 10. 2019.	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
6.4.1	1.2.3	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
8.5.2	2.1.2	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
3.1.1	1.1.1	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
4.1.3	-	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
4.4.1	1.2.2	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
16.4.1	2.2.1	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju

8. Analiza rizika i provedenih aktivnosti za ublažavanje

U dodatku 6. LRS, iznesena je analiza rizika i mjera za njihovo ublažavanje u provedbi LRS LAG-a Škoji. U Prilogu 3 su iznesene provedene preventivne aktivnosti s ciljem ublažavanja prepoznatih rizika u trenutku pisanja/izmjena LRS. LAG Škoji je u dosadašnjem djelovanju prepoznao gotovo sve potencijalne rizike te predviđenim preventivnim aktivnostima djelovao prema njihovom ublažavanju. Na pojedine od potencijalnih prepoznatih rizika LAG Škoji svojim ovlastima, ljudskim i financijskim kapacitetima nije mogao djelovati.

9. Dodana vrijednost provedbe LRS LAG-a Škoji

U među-evaluacijskom razdoblju LAG Škoji sudjeluje kao projektni partner na 2 projekta financirana iz ESF-a, POP-UP ruralni društveno-inovativni hubovi i Projekt DKC: Plan K.

Projekt POP-UP ruralni društveno-inovativni hubovi, vrijedan 1.194.848,89 HRK, provodi se na području otoka Visa od travnja 2018. s ciljem razvoja ruralnih lokalnih zajednica kroz pokretanje društveno-inovativnih održivih mikro-poduzetničkih aktivnosti te pokretanje lokalne ekonomije i zaustavljanje migracije iz ruralnih u urbane krajeve. Tijekom 2018. godine odrađen je niz projektnih aktivnosti poput šestodnevne edukacije na Visu s ciljem jačanja kapaciteta organizacija civilnog društva, a u 2019. godini razvijan je i implementiran ključni model ovog projekta –

mobilni hubovi. Mobilnim hubovima pružena je potpora i pomoć u razvoju predstavnicima 8 poduzetničkih ideja, a okupili su preko 20 korisnika, 20 učenika i djelatnika srednje škole iz Visa, predstavnike 4 udruge i 12 studenata. Jedna osoba zaposlena je u LAG-u Škoji na poslovima provedbe projekta i to na 70 % radnog vremena kroz dio 2018. i dio 2019. godine, a od 1. 6. 2019. na 30 % radnog vremena.

Projekt DKC: Plan K započeo je s provedbom u listopadu 2018. godine. LAG Škoji sudjeluje u projektu u svojstvu partnera te jednu osobu zapošljava na pola radnog vremena za provedbu aktivnosti unutar organizacije. Glavni cilj projekta bio je doprinijeti razvoju suradnje između Grada Hvara, udruga i građana u svrhu zajedničkog djelovanja u društveno kulturnom životu grada i otoka Hvara. Ukupna vrijednost projekta je 769.766,14 HRK, a predviđeno trajanje projekta je 18 mjeseci.

Specifičnost područja otoka Hvara, Visa i Šolte je da se na identičnom području obuhvata LEADER/CLLD mjera, osim putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, provodi i putem Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo kroz FLAG Škoji. Sukladno partnerskom sporazumu Europske komisije i Republike Hrvatske, upravo je LAG Škoji inicirao osnivanje FLAG-a Škoji te mu pružio tehničku pomoć u procesu uspostavljanja organizacije i akreditacije za provedbu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu.

Kao odobreni LAG s iskustvom u provedbi Mjere 202 prepristupnog fonda IPARD te Mjere 19 EPFRR-a zahvaljujući stvorenim financijskim, organizacijskim i ljudskim kapacitetima LAG Škoji proveo je niz informativno-edukativnih aktivnosti u cilju postizanja sljedećih ciljeva:

1. Promicanje animacijskih aktivnosti prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima
2. Poticanje lokalnog razvoja
3. Promicanje lokalnog razvoja društvene uključenosti, smanjenja siromaštva te jačanju diverzifikacije, razvoja malog poduzetništva i kreiranja radnih mjesta
4. Cjeloživotnog učenja u svrhu stjecanja znanja i vještina

Tablica 20 Pregled ostalih projekata i aktivnosti LAG-a

Naziv projekta/aktivnosti	Uloga LAG-a Škoji	Izvor financiranja	Područje provedbe	Broj sudionika	Datum	Format	Cilj
Ekologija-Gospodarska manifestacija	Nositelj organizator	Mjera 8 SDŽ	Jelsa	35	7. 11. 2018.	Informativna predavanja i sajam lokalnih proizvoda	3
Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva u području ruralnog razvoja i mikro poduzetništva	Partner-organizator	ESF	Vis	19	27. 5. -1. 6. 2018.	Edukativna radionica	3

Ekologija-Što sve može moj mali vrt	Nositelj-organizator	Mjera 8 SDŽ	Vis	8	30. 9. 2019.	Informativno predavanje	2
Ekologija-Održivost projekta i poslovne ideje predavanje	Nositelj-organizator	Mjera 8 SDŽ	Komiža	10	2. 10. 2019.	Informativno predavanje	3
Ekologija Poslovni plan	Nositelj organizator	Mjera 8 SDŽ	Komiža	7	8. - 9. 11. 2019.	Edukativna radionica	4
POP UP HUB	Partner organizator	ESF	Vis	14	3. 10. 2019.	Edukativna radionica	3
POP UP HUB	Partner organizator	ESF	Komiža	6	2. 10. 2019.	Edukativna radionica	3
Udruži se zadruži se	Nositelj organizator	Mjera 8 SDŽ	Hvar	9	5. 11. 2019.	Edukativna radionica	3
POP UP HUB	Partner organizator	ESF	Komiža	3	17. 12. 2019.	Edukativna radionica	3
POP UP HUB	Partner organizator	ESF	Vis	17	18. 12. 2019.	Edukativna radionica	3

10. Evaluacijska pitanja

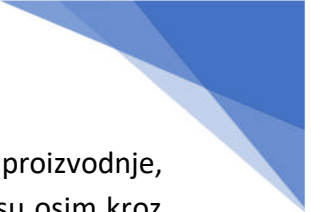
1. U kojoj je mjeri dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji odgovorila na identificirane razvojne potrebe LRS?

LRS LAG-a Škoji (V4) kao razvojne potrebe navodi:

... ulaganja u obrazovanje lokalnog stanovništva i poljoprivrednih proizvođača, poticanje mlađih osoba u proizvodnju i preuzimanje poljoprivrednih gospodarstava, provođenje projekata uređenja zemljišta (navodnjavanje, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa) te nastavak i poticanje razvoja udružene proizvodnje eko i proizvoda oznakom kvalitete.

...jačanje prepoznatljivosti turističke ponude temeljene na povijesnom i kulturnom značaju, te prirodnim atrakcijama i ostaloj društvenoj infrastrukturi, kroz okolišno prihvatljive aktivnosti i ulaganja u obnovljive izvore energije (naročito sunca), s ciljem doprinosa očuvanju kulturne i prirodne baštine, kvaliteti života u ruralnim područjima, te održivom i konkurentnom razvoju cijelog području LAG-a Škoji.

Uvidom u inicijalno odabrane tipove operacija LRS (V0), moguće je ustanoviti kako isti u potpunosti odgovaraju na navedene razvojne potrebe, međutim izmjenama LRS i izostavljanjem pojedinih tipova operacija, ujedno i prioriternih mjera, zbog objektivnih i vanjskih prilika, razvojne potrebe će tek djelomično biti uvažene. Naime, provedbom preostalih tipova operacija, potencijalno i tek djelomično će se odgovoriti na sljedeće razvojne potrebe: uređenje zemljišta,

podizanje kvalitete života, ulaganje u obnovljive izvore energije, poticanje eko proizvodnje, ulaganje u okolišno prihvatljive aktivnosti. Razvojne potrebe prostora LAG-a Škoji su osim kroz LRS prepoznate i implementirane su kroz aktivnosti provedene od strane drugih dionika, u kojima je LAG Škoji sudjelovao kao partner ili organizator, a koje su doprinijele prijenosu znanja i inovacija u poljoprivredi i ruralnom razvoju, cjeloživotnom učenju i sl.

Kako bi se povećao opseg i poticalo uvažavanje razvojnih potreba u daljnjoj provedi LRS, preporuka je uključiti navedene razvojne potrebe u, primjerice, kriterije odabira projektnih prijedloga, te daljnjim sudjelovanjem LAG-a Škoji u organizaciji i provedbi projekata i aktivnosti informiranja, educiranja i uključivanja stanovništva, dionika i organizacija koje su relevantne za prepoznate razvojne potrebe prostora LAG-a Škoji.

2. U kojoj je mjeri dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji prepoznala razvojne potencijale navedene u LRS?

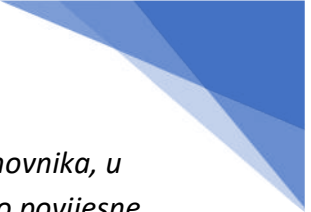
LRS LAG-a Škoji (V4) kao razvojne potencijale navodi:

Cijeli prostor LAG-a bogat je materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom od iznimnog značaja za nacionalnu i međunarodnu povijest od antičkog doba do danas kao što su Faroska hora ili Starogradsko polje koje je najbolje očuvan grčki katastar antičkog doba na Sredozemlju (pod UNESCO zaštitom) i povijesni ribarski brod Falkuša ili Hvarska čipka od niti agave i umijeće izrade slastica starogrojski poprenjok, te tradicijski običaj Procesija za križen i mediteranska prehrana. Značajno je napomenuti kako se područje LAG-a ističe svojom prirodnom baštinom iznimno vrijedne bioraznolikosti, ali i geomorfološkim osobitostima (registrirano i topografski locirano više od 217 speleoloških objekata) kao što su Zelena i Modra špilja, te se gotovo cijeli prostor LAG-a nalazi u području ekološke mreže i mreže NATURA 2000 (106,615.91 ha). Veliki razvojni potencijal gospodarstva je poljoprivreda temeljena na tradicionalnoj proizvodnji i preradi kvalitetnih proizvoda visoko dodane vrijednosti, kao što su med, eterična ulja lavande/lavandina (Hvarska budrovka) i ružmarina, šoltansko maslinovo ulje, vina od autohtonih sorata grožđa, te dalmatinski pršut zaštićen oznakom zemljopisnog podrijetla

Uvidom u inicijalno odabrane tipove operacija LRS (V0), moguće je ustanoviti kako isti u potpunosti prepoznaju navedene razvojne potencijale, te se isti planiraju valorizirati provedbom tipova operacija. Međutim, provedenim izmjenama LRS, ovi razvojni potencijali će se valorizirati tek djelomično, a posebice će izostati valorizacija prirodne i kulturne baštine. Važno je napomenuti kako je LAG Škoji uložio dodatne napore te sudjelovanjem u projektima i aktivnostima financiranim iz drugih izvora, nastoji valorizirati prepoznate razvojne potencijale.

3. U kojoj je mjeri dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji ostvarila viziju navedenu u LRS?

Vizija LRS LAG-a Škoji (V4) glasi:

Mi smo gospodarski i društveno razvijeno područje zadovoljnih, obrazovanih stanovnika, u središnjoj Dalmaciji, mirisno i osunčano, s tisućljetnom tradicijom očuvane kulturno povijesne baštine i mediteranskih krajolika.

Ostvarenje vizije planirano je provedbom ukupno 12 tipova operacija, distribuiranih u 5 prioriteta i 2 strateška cilja iz odobrene LRS, međutim kroz provedeno jedno usklađenje i 3 izmjene LRS, ostala su 2 tipa operacija za postizanje vizije. Potrebno je napomenuti kako vizija navedena u ovakvom izričaju ni u trenutku pisanja LRS, nije mogla biti u potpunosti ostvarena provedbom svih inicijalno odabranih 12 tipova operacije koji su u datom trenutku bili na raspolaganju izrađivaču. S obzirom da LRS LAG-a Škoji ne predstavlja opću razvojnu strategiju, već svojevrsni alat za provedbu mjere 19 PRR-a na prostornom obuhvatu LAG-a Škoji, viziju je bilo potrebno usmjeriti i prilagoditi zadanim tipovima operacije, kako sektorski, tako i prema planiranim rezultatima i ciljnim skupinama. U ovom kontekstu naglasak je bilo potrebno staviti na sektor poljoprivrede, ruralni razvoj, poboljšanje kvalitete života, aktivaciju ciljnih skupina i sl.

Nemogućnost potpunog ostvarivanja definirane vizije posebice dolazi do izražaja nakon provedenih izmjena, naročito nakon izostanka provedbe tipova operacija u sklopu prioriteta mjere 1.2 Potpora razvoju diverzificiranih djelatnosti i neproizvodnih ulaganja u LAG-u Škoji, čijom bi se provedbom ostvario prvi dio vizije o postizanju opće gospodarske razvijenosti.

Unatoč nemogućnosti ostvarivanja navedene vizije kroz prioriteta mjere i strateške ciljeve LRS, potrebno je napomenuti kako je stručna služba LAG-a viziju nastoji ostvariti sudjelovanjem u ostalim projektima i aktivnostima, neovisno o inicijalno namijenjenim sredstvima M19. Također, provedba 23 projekta s uloženi 2.548.018,50 HRK iz poljoprivrednog sektora neosporno doprinosi jačanju konkurentnosti poljoprivrede područja LAG-a Škoji te očuvanju i revitalizaciji mediteranskih krajolika, a time i jačanju ukupne gospodarske razvijenosti.

Uvažavajući objektivne okolnosti vanjskog okruženja provedbe LRS, posebice nemogućnost slobodnog kreiranja tipova operacija u provedbi LRS i ograničene financijske kapacitete, s ciljem ostvarivanja vizije u što većem obuhvatu, preporuka je daljnje uključivanje i sudjelovanje LAG-a i njegovih dionika u projekte i aktivnosti jačanja internih kapaciteta te promicanja razvojnih prioriteta.

4. Na koji se način dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji vodila ciljevima primjene LEADER pristupa u RH?

- Promicanje ruralnog razvoja putem lokalnih inicijativa i partnerstva

LAG Škoji je kroz dosadašnju provedbu LRS, u skladu s objektivnim mogućnostima, promicanje lokalnih inicijativa i partnerstva ostvario kroz pripremu projekta suradnje „DalmaTIMskim otocima, koji će se financirati iz podmjere 19.3 te provoditi u suradnji s dva otočna LAG-a: Brač i 5. Osim navedenog, LAG Škoji je u dosadašnjem djelovanju sudjelovao u uspostavi i radu nekoliko

lokalnih inicijativa i partnerstva, a najznačajniji među njima su: FLAG Škoji, Projekt DKC: Plan K čiji je glavni cilj razvoj suradnje između Grada Hvara, udruga i građana u svrhu zajedničkog djelovanja u društveno kulturnom životu grada i otoka Hvara.

- Unapređenje i promicanje politike ruralnog razvoja;

Tri opća prioriteta za politiku ruralnog razvoja uključuju poticanje konkurentnosti u poljoprivredi, održivo upravljanje prirodnim resursima i djelovanja protiv klimatskih promjena te postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta. Navedeni prioriteti politike ruralnog razvoja su kroz dosadašnju provedbu LRS LAG-a Škoji promicani financiranjem projekata iz sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja, sudjelovanjem LAG-a u aktivnostima i projektima koji djeluju protiv klimatskih promjena te potiču ekologiju, te osnivanjem i sudjelovanjem u radu FLAG-a Škoji kojim se postiže uravnoteženi teritorijalni razvoj te stvaranje i zadržavanje radnih mjesta.

- Podizanje svijesti o pristupu odozdo prema gore i važnosti definiranja lokalne strategije razvoja;

Navedeno LEADER načelo se u dosadašnjoj provedbi LRS LAG-a Škoji u najvećoj mjeri ostvarivalo kroz participativne radionice i sudjelovanje javnosti u procesu izrade LRS, te animacijske aktivnosti u organizaciji LAG-a Škoji koje su održavane s ciljem informiranja potencijalnih korisnika LAG natječaja.

- Povećanje razine edukacije i informiranosti ruralnog stanovništva

Informiranost i educiranost ruralnog stanovništva LAG-a Škoji se u dosadašnjoj provedbi LRS provodila kroz animacijske i informacijske aktivnosti LAG-a. Informiranost se dodatno postizala redovitim medijskim objavama od strane stručne službe LAG-a o temama relevantnim za poljoprivredu, ruralni razvoj i općenito lokalnu zajednicu, ali i o tijeku provedbe LRS te raspisivanju LAG natječaja. Medijske objave su obuhvaćale društvene mreže LAG-a Škoji (putem *facebook* objava), službenu internetsku stranicu LAG-a, službene internetske stranice jedinica lokalne samouprave u sastavu LAG-a te novinske objave. U svrhu provođenja informiranosti stanovništva, LAG je organizirao informativne i uredovne dane te izradio informativnu LAG brošuru. Edukacije i informiranost lokalnog stanovništva su se dodatno provodile prema specifičnim temama u sklopu ostalih aktivnosti i projekata u kojima je LAG sudjelovao ili bio partner.

- Poboljšanje ruralnih životnih i radnih uvjeta, uključujući i dobit

Poboljšanje ruralnih životnih i radnih uvjeta se kroz dosadašnju provedbu LRS LAG-a Škoji postigla provedbom tipa operacije 2.1.1, tj. ulaganjima u malu komunalnu i/ili društvenu i/ili javnu infrastrukturu. Do sada je LAG Škoji izdao Odluku o odabiru 7 projekata iz ovog tipa operacije, a

odnose se na ulaganja u malu ruralnu infrastrukturu poput javnih zelenih površina, tematskih puteva, šetnica, dječjih igrališta, parkova i sportske infrastrukture.

- **Stvaranje novih, održivih mogućnosti zarade**

Dosadašnje djelovanje LAG-a Škoji je doprinijelo stvaranju novih, održivih mogućnosti zarade informiranjem lokalnog stanovništva o raspisanim LAG natjecajima. Također, kroz sudjelovanje LAG-a Škoji kao projektnog partnera u projektu POP-UP ruralni društveno-inovativni hubovi, na otoku Visu održan je niz radionica i hubova kojima je pružena potpora i pomoć u razvoju predstavnicima poduzetničkih ideja te ojačani kapaciteti organizacija civilnog društva u područjima ruralnog razvoja, (mikro)poduzetništva marketinga poduzetničkih pothvata kako bi se izgradili kapaciteti nužni za pružanje podrške razvojnim projektima u lokalnim zajednicama.

- **Očuvanje i stvaranje novih radnih mjesta**

Dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji je doprinijela očuvanju i stvaranju 2 radna mjesta vezano uz provedbu SC 2 LRS, dok je jedno radno mjesto stvoreno provedbom postizanja ciljeva LRS putem provedbe drugih projekata. U 1. natjecaju za TO 1.1.4 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ postavljen je kriterij bodovanja temeljem nezaposlenosti nositelja ili člana poljoprivrednog gospodarstva, te je 8 od 13 nositelja projekta zatražilo bodove po navedenom kriteriju, odnosno njih 62 %.

- **Diversifikacija gospodarskih aktivnosti**

Dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji je doprinijela diverzifikaciji gospodarskih aktivnosti tek djelomično, prvenstveno zbog objektivnih okolnosti i nemogućnosti ulaganja u druge gospodarske sektore, osim primarno poljoprivrede. Ipak, diverzificiranost je postignuta u sklopu poljoprivrednog sektora ulaganjem u različite kulture, kao što su masline, agrumi, lavanda i dr. LAG Škoji je osim toga pokretač inicijative za osnivanje LAG-a u ribarstvu na istovjetnom prostoru, te je pružio stručnu i tehničku pomoć u postupku osnivanja i akreditiranja FLAG-a Škoji, čime dodatno doprinosi diverzifikaciji gospodarstva.

5. U kojoj mjeri i na koje načine je dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji doprinijela:

- **Inovacijama**

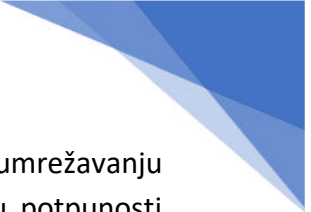
Organizacija LAG Škoji je u dosadašnjoj provedbi LRS doprinijela inovacijama kroz SC2, vrednovanjem inovativne ideje revitalizacije tradicijske baštine u svrhu jačanja gospodarskog razvoja i opće kvalitete života temeljene na očuvanju baštine i jačanju lokalnog identiteta. Razvidno je, kroz kriterije odabira projekata, kako je LAG stavio velik naglasak upravo na primjenu inovacija u svim projektima koji se planiraju realizirati putem provedbe LRS. Doprinos inovacijama LAG Škoji je u dosadašnjem djelovanju također postigao sudjelovanjem u projektu HNV LINK financiranom kroz program HORIZON 2020.

- **Zaštiti okoliša i klimatskim promjenama**

Dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji je doprinijela zaštiti okoliša i klimatskim promjenama kroz poticanje ekološke poljoprivrede te ulaganja unutar zaštićenih područja prirode i područja ekološke mreže Natura 2000, koji su uključeni u kriterije odabira predmetnih natječaja. Na 1. Natječaju za TO 1.1.4 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ posebno su se bodovala ulaganja na području Nature 2000 te je u odabranim projektima 10 od 13 nositelja projekata, odnosno njih 77 %, navelo ulaganja na području Nature 2000. Također, u prvom natječaju jedan od kriterija bodovanja odnosio se na aktivnosti koje imaju pozitivan utjecaj na okoliš, te je od 13 prijavljenih projekata njih 12 ostvarilo bodove po navedenom kriteriju što znači da će čak 92 % ulaganja imati pozitivan utjecaj na okoliš. U drugom natječaju za isti tip operacija pored kriterija ulaganja na području Natura 2000 uvodi se kriterij ulaganja u ekološku poljoprivredu čime će se dodatno pozitivno utjecati na očuvanje okoliša i bioraznolikosti na području LAG-a Škoji.

Osim kroz provedbu LRS, LAG Škoji je posebice pridonio zaštiti okoliša i klimatskim promjenama sudjelovanjem u ostalim aktivnostima i projektima. Prvi koraci u procesu planiranja projekata usmjerenih očuvanju prirodne baštine i bioraznolikosti učinjeni su u procesu pripreme za izradu Lokalne razvojne strategije 2014. - 2020., kada LAG Škoji započinje suradnju s Međunarodnim institutom za mediteranske kulture u Montpellieru, međunarodnoj organizaciji usmjerenoj održivom razvoju poljoprivrede, ribarstva, sigurnosti hrane u ruralnim i obalnim područjima. Šestomjesečno istraživanje područja LAG-a Škoji rezultiralo je identificiranjem razvojnih mogućnosti LAG-a Škoji u području agro-okolišno usmjerene poljoprivrede kao i mogućih oblika suradnje s drugim LAG-ovima. Inicijalna suradnja LAG-a Škoji i Instituta rezultirala je projektom HNV LINK, financiranim kroz program Horizon 2020 čiji je nositelj LAG 5, a područje istraživanja proširilo se na srednjodalmatinske otoke. U svojstvu partnera LAG Škoji sudjelovao je u provedbi projekta Građanski aktivizam za zbrinjavanje otpada na otoku Visu. Tijekom projekta održan je niz edukativno-informativnih radionica i organizirano studijsko putovanje na područje LAG-a Međimurski doli i bregi. U sklopu projekta izrađen je Strateški plan za zbrinjavanje otpada u viškom arhipelagu. Na inicijativu Općine Šolta, LAG Škoji koordinirao je i pružio tehničku pomoć izradi projekta Eko zeko i otočić čija je vrijednost 550.543,05 HRK, a 85 % je sufinanciran sredstvima EU. Provedbom ovog projekta želi se smanjiti količina komunalnog otpada za 5 %, odvojeno prikupljati 60 % mase komunalnog otpada i 40 % mase biootpada te odlagati manje od 25 % mase proizvedenog komunalnog otpada. Osim unaprjeđenja gospodarenja komunalnim otpadom, cilj projekta je i unaprijediti gospodarenje posebnim kategorijama otpada i opasnim otpadom. Cilj je i sanirati onečišćene lokacije, poboljšati informacijski sustav, nadzor i upravne postupke kao i provoditi informativne i edukativne aktivnosti za sve sudionike.

- **Integraciji i umrežavanju područja LAG-a**

Dosadašnja provedba LRS LAG-a Škoji nije u potpunosti doprinijela integraciji i umrežavanju područja LAG-a, s obzirom da odabranim tipovima operacija nije bilo moguće u potpunosti doprinijeti umrežavanju, osim djelomično kroz provedbu projekta suradnje kroz podmjeru 19.3. Dodatan izazov postizanju integracije i umrežavanja područja LAG-a Škoji predstavlja činjenica kako se LAG sastoji od tri prometno nepovezana otoka, pa je u budućnosti potrebno staviti naglasak na prometnu, društvenu i gospodarsku integraciju ovih otoka. Unapređenje integracije i umrežavanja područja LAG-a moguće je u budućnosti unaprijediti uvođenjem kriterija odabira koji uvažavaju i uvjetuju provedbu aktivnosti na više JLS/otoka LAG-a ili dionika s više JLS/otoka LAG-a Škoji.

- **Promicanju interesa ciljanih skupina LAG-a**

Prema Statutu LAG-a Škoji ciljane skupine su: djeca, mladi, osobe starije životne dobi, lokalna i regionalna samouprava, poljoprivrednici i ribari, poslovne organizacije, mali i srednji poduzetnici, žene i žene poduzetnice, ruralno stanovništvo, odgojno-obrazovne ustanove, potrošači, udruge i građanske inicijative, volonteri. Sukladno osnovnoj ulozi i dosadašnjim mogućnostima, LAG Škoji je putem provedbe LRS i podmjere 19.2 u najvećoj mjeri promicao interese poljoprivrednika, malih i srednjih poduzetnika u poljoprivredi, ruralnog stanovništva te lokalne samouprave, s obzirom da je najveći broj prihvatljivih korisnika na LAG natječajima potencijalno mogao biti iz ovih interesnih skupina. Iako se kao organizacije, osim javnog i privatnog sektora, LAG-ovi sastoje i od civilnog sektora, u ovom je provedbenom razdoblju do sada izostalo njihovo sudjelovanje u podmjeri 19.2, međutim bili su uključeni kroz aktivnosti i projekte financirane iz drugih izvora.

11. Zaključci s preporukama

Prema rezultatima evaluacije provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2019. godina te djelovanja LAG-a Škoji mogu se donijeti slijedeći zaključci s preporukama:

1. LAG Škoji je do sada adekvatno i prema odredbama relevantnog Upravljačkog tijela, a istodobno uvažavajući lokalne potrebe i potencijale, izvršavao jedan od svojih temeljnih zadataka provedbe LRS. Ovome su u najvećoj mjeri doprinijeli slijedeći čimbenici: informirana i educirana stručna služba LAG-a, provođenje dovoljnog broja animacijskih i informacijskih aktivnosti prema krajnjim korisnicima i tijelima LAG-a koji su ujedno bili dobro prostorno distribuirani, promidžba LAG-a Škoji, te kontinuirana komunikacija i analiza potreba krajnjih korisnika koja je omogućila pravovremene intervencije u izmjenama LRS, kako bi se u konačnici omogućila njena učinkovitija i efikasnija provedba. U daljnjoj provedbi preporuka je nastaviti pratiti preporuke i sudjelovati u radu Upravljačkog tijela i drugih relevantnih LEADER/CLLD organizacija, te kontinuirano pratiti potrebe i potencijale lokalnih dionika i potencijalnih krajnjih korisnika.

2. Kvantitativni pokazatelji i ciljevi u LRS nisu postignuti u skladu s inicijalnim očekivanjima, međutim tome su uvelike pridonijeli vanjski čimbenici, kao što su kašnjenja u provedbi podmjere 19.2, dinamika aktivacije tipova operacije od strane APPRR-a te dinamika provedbe administrativnih procedura od strane APPRRR-a, što nije u nadležnosti LAG-a Škoji. Ipak, pravovremenim intervencijama u izmjenama LRS, a prema potrebama krajnjih korisnika, LAG Škoji je djelovao prema što učinkovitijoj i efikasnijoj provedbi LRS. U daljnjoj provedbi preporuka je putem LEADER/CLLD organizacija, ali i pojedinačnim primjerima i inicijativama nastaviti ukazivati na postojeće nedostatke u sustavu provedbe tzv. LEADER mjere PRR-a te na potencijalne mogućnosti poboljšanja. Također, kako bi se što bolje pripremili za nadolazeće prijelazno/financijsko razdoblje, preporuka je već sada započeti sa uspostavom internog sustava prikupljanja projektnih ideja, analize stanja i dionika/interesnih skupina/ciljnih skupina LAG-a Škoji.

3. Osim svoje temeljne uloge provedbe LRS, LAG Škoji je u svom dosadašnjem radu adekvatno djelovao prema postizanju općih horizontalnih i razvojnih ciljeva, čime se sve više pozicionira kao važan razvojni dionik prostora kojeg obuhvaća. Posebice se odnosi na aktiviranje ciljnih skupina i prepoznavanje razvojnih prioriteta, provedbom projekata i sudjelovanjem u aktivnostima financiranim izvan mjere 19. U daljnjem djelovanju organizacije preporuka je kontinuirano pratiti potencijale i potrebe dionika i korisnika, uključujući redovito praćenje i ažuriranje projektnih ideja i inicijativa te okupljanje, animiranje, informiranje i educiranje potencijalnih korisnika.

Popis slika i tablica

Slika 1 Pregled izmjena financijske alokacije prema strateškim ciljevima LRS LAG-a Škoji	10
Slika 2 Pregled izmjena financijske alokacije prema mjerama LRS LAG-a Škoji	11
Slika 3 Pregled izmjena financijske alokacije prema tipovima operacija LRS LAG-a Škoji	12
Tablica 1 Odobreni iznosi LRS LAG-a Škoji prema podmjerama prema Ugovoru	7
Tablica 2 Pregled odabranih strateških ciljeva, mjera i tipova operacija LRS LAG-a Škoji – V0	7
Tablica 3 Provedene promjene LRS LAG-a Škoji tijekom dosadašnje provedbe.....	9
Tablica 4 Pregled izmjena financijske alokacije prema strateškim ciljevima LRS LAG-a Škoji	10
Tablica 5 Pregled izmjena financijske alokacije prema mjerama LRS LAG-a Škoji	11
Tablica 6 Pregled izmjena financijske alokacije prema tipovima operacija LRS LAG-a Škoji	12
Tablica 7 Pregled objavljenih LAG natječaja.....	14
Tablica 8 Objava natječaja za provedbu podmjere 19.3.....	15
Tablica 9 Iznos isplaćenih sredstava LAG-a Škoji po kvartalima	16
Tablica 10 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - aktivnosti za potencijalne korisnike mjera definiranih LRS LAG-a Škoji 2014. - 2020.	16
Tablica 11 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - Sudjelovanje članova, zaposlenika i volontera LAG-a Škoji na radionicama, sastancima i konferencijama vezanim uz provedbu mjere 19 i LEADER/CLLD pristupa i provedbe LRS u organizaciji drugih pravnih osoba	17
Tablica 12 Pregled ostvarenih indikatora prema strateškim ciljevima do 2019. godine.....	19
Tablica 13 Ljudski kapaciteti Ureda LAG-a Škoji u razdoblju 2017. – 2019. godine	21
Tablica 14 Promjene Upravnog odbora LAG-a Škoji	22
Tablica 15 Popis aktivnosti Upravnog odbora LAG-a Škoji vezanih za postupak provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2019. godine	22
Tablica 16 Popis aktivnosti Skupštine LAG-a Škoji vezanih za postupak provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2019. godine	23
Tablica 17 Popis pravilnika za provedbu Mjere 19. PRR-a	24
Tablica 18 Popis smjernica za postupak odabira projekta LAG-ova.....	24
Tablica 19 Popis tipova operacija aktiviranih od strane APPRRR-a.....	25
Tablica 20 Pregled ostalih projekata i aktivnosti LAG-a	26

PRILOG 1 Pregled odabranih i odobrenih projekata na 31.12. 2019.

R.B.	Naziv projekta	LAG Natječaj	TO	Status 31.12. 2019. godine	Iznos odobrenih sredstava	JLS	Sektor	Opis ulaganja (aktivnosti)
1.	OPG FILIP KORDIĆ - Modernizacija OPG-a Kordić Filip	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Jelsa	Gospodarski	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme
2.	FISTONIĆ d.o.o. - Ulaganje u nabavu opreme te kupnju i uređenje zemljišta s ciljem modernizacije i unapređenja procesa rada i poslovanja te povećanja proizvodnog kapaciteta kroz povećanje ukupnog standardnog ekonomskog rezultata	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Hvar	Gospodarski	Kupnja nove poljoprivredne mehanizacije i opreme, kupnja novog zemljišta
3.	OPG CARIĆ IVAN - Ulaganje u razvoj malog obiteljskog	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Jelsa	Gospodarski	Nabava opreme i poljoprivrednih strojeva

	poljoprivrednog gospodarstva Carić Ivan							
4.	OPG IVANA ŠURJAK - Modernizacija i proširenje proizvodnje	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Stari Grad	Gospodarski	Priprema tla, nabava novih sadnica, opreme i mehanizacije
5.	OPG ANDRIJA MATKOVIĆ - Ulaganje u razvoj malog OPG-a Matković Andrija	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Stari Grad	Gospodarski	Ulaganje u poljoprivrednu mehanizaciju
6.	OPG DINA MILATIĆ - Ulaganje u razvoj malog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva Milatić Dina	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Jelsa	Gospodarski	Ulaganje u poljoprivredu mehanizaciju nove cijepove vinove loze
7.	OPG RADOSIN PERONJA - Modernizacija i proširenje proizvodnih kapaciteta	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Jelsa	Gospodarski	Nabava malih poljoprivrednih strojeva i opreme, kupnja i uređenje zemljišta i nabavom novog vinograda
8.	OPG VICKO KAŠTELANAC- Unapređenje i modernizacija proizvodnih	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Šolta	Gospodarski	Nabava poljoprivredne opreme i pripremu tla za nove nasade

	processa na OPG Kaštelanac Vicko							
9.	OPG ZLATICA MARIĆ - Ulaganje u razvoj OPG-a Zlatica Marić	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Jelsa	Gospodarski	Priprema zemljišta, nabava novih nasada maslina i lavande te nabava opreme
10.	OPG DRAŽEN DRINKOVIĆ - Sadnja limuna i modernizacija OPG-a Drinković Dražen	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Jelsa	Gospodarski	Nabava nove opreme, postavljanja sustava navodnjavanja, sadnja novih nasada limuna
11.	OPG IVO ZLENDIĆ - Sadnja maslina i modernizacija OPG-a Zlendić Ivo	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Šolta	Gospodarski	Nabava nove opreme, obrada terena i sadnja novih maslina
12.	OPG TONI BOŽANIĆ- Sadnja maslina i modernizacija OPG-a Božanić Toni	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Komiža	Gospodarski	Podizanje nasada maslina, nabava opreme
13.	OPG KARLO BALIĆ - Ulaganje u modernizaciju OPG Balić Karlo	I. Natječaj za T.O. 1.1.4	1.1.4	Odluka o dodjeli sredstava APPRRR	15.000 EUR (110.839,50 HRK)	Šolta	Gospodarski	Rekonstrukcija postojećeg vinograda i nabava poljoprivredne opreme i mehanizacije.
	OPĆINA SUĆURAJ Uređenje prostora ispred Osnovne škole Sućuraj	I Natječaj za TO 2.1.1	2.1.1	Odluka o odabiru LAG-a	518.875,00	Sućuraj	Javni	Uređenje javne zelene površine ispred školskog dvorišta

GRAD VIS - Trg „Pod palme“ (Trg Eugena Kvaternika) Kut, Vis		2.1.1	Odluka o odabiru LAG-a	518.875,00	Vis	Javni	Uređenje parterne površine trga uz zadržavanje svih postojećih palmi
GRAD HVAR - Sportsko-društveni centar „Tenis“ – uređenje pomoćnih prostorija	I Natječaj za TO 2.1.1	2.1.1	Odluka o odabiru LAG-a	518.875,00	VIS	Javni	Projekt će omogućiti nužne uvjete za sportsko-rekreacijske aktivnosti kroz rekonstrukciju i opremanje pomoćnih prostorija sportskih terena
OPĆINA ŠOLTA - Projekt krajobraznog uređenja parka „Đardin“ u Grohotama-	I Natječaj za TO 2.1.1	2.1.1	Odluka o odabiru LAG-a	484.531,84	ŠOLTA	Javni	Projektne aktivnosti uključuju uređenje postojeće površine parka, izgradnju vrtno građevinskih elemenata, postavljanje urbane opreme i sadnju novih stabala i grmova sa svrhom stvaranje parka za stanovnike i posjetitelje Šolte
GRAD STARI GRAD „Uređenje dječjeg igrališta u Dolu“	I Natječaj za TO 2.1.1	2.1.1	Odluka o odabiru LAG-a	214.420,00	STARI GRAD	Javni	Realizacijom projekta sanirat će se nelegalno postavljeno igralište s opasnim spravama te se urediti novo, za djecu sigurno, igralište.
OPĆINA JELSA - Šetnica na zapadnom dijelu obalnog pojasa u Jelsi, Općina Jelsa, Otok Hvar	I Natječaj za TO 2.1.1	2.1.1	Odluka o odabiru LAG-a	518.688,00	JELSA	Javni	Projektom će se izgraditi nova šetnica na jugozapadnom dijelu luke Jelsa i podići razina sigurnosti svih sudionika u prometu. Pješaci će se moći kretati šetnicom, umjesto kolnikom gdje prometuju motorna vozila.

	GRAD KOMIŽA - Tematski put Geostaza „Put Polja“	I Natječaj za TO 2.1.	2.1.1	Odluka o odabiru LAG- a	399.375,00	KOMIŽA	Javni	Projektom će se opremiti cca 8 km dugačak tematski put informativno-edukativnim pločama, klupama za odmor, putokazima te mapama.
--	--	--------------------------	-------	-------------------------------	------------	--------	-------	--

PRILOG 2 Pregled provedbe aktivnosti ublažavanja rizika

Naziv rizika	Predviđene preventivne aktivnosti	Provođenje
Promjene u zakonodavstvu i smjernicama Vladinih politika, osobito vezano uz PRR i djelovanje udruga	Praćenje zakonodavstva i stalna suradnja s UTMP i APPRRR-om radi informiranja o mogućim promjenama-revizija LRS-a, suradnja s LmH	Da, kroz kontinuiranu komunikaciju te pohađanje radionica i seminara stručne službe LAG-a u organizaciji relevantnih udruženja i tijela
Nepripremljenost nadležnih tijela RH za potporu LAG-ovima u ostvarivanju njihovih ciljeva	Stalna komunikacija s nadležnim tijelima, postavljanje jasnih očekivanja od nadležnih tijela	Da, kroz kontinuiranu komunikaciju s nadležnim tijelima te djelovanje kroz organizacije LAG-ova
Promjena vlasti nakon lokalnih izbora te mogućnost nerazumijevanja za iskazane potrebe u LRS-u	Po promjeni vlasti na lokalnoj razini pravovremeno obavještanje novih struktura o važnosti suradnje i provedbe mjera iz LRS-a na razini gradova i općina	Da, kroz kontinuiranu komunikaciju s predstavnicima JLS u sastavu LAG-a, informiranje i uključivanje u projekte i aktivnosti LAG-a izvan provedbe M19
Slabi kapaciteti i nedostatak potpore JLS-a u provedbi mjera LRS-a	Upoznavanje odgovornih osoba u JLS-ima sa Strategijom i važnosti iste, lobiranje za podršku	Da, kroz kontinuiranu komunikaciju s predstavnicima JLS u sastavu LAG-a, informiranje i uključivanje u projekte i aktivnosti LAG-a izvan provedbe M19
Stagnacija i loše stanje hrvatskog gospodarstva, osobito što se tiče poljoprivredne djelatnosti	Fokusanje na komparativne prednosti područja, poticanje na ulaganja u poljoprivredu i ruralni turizam Jačanje lokalnih kapaciteta - dobro upravljanje projektima	Da, informiranjem javnosti o mogućnostima ulaganja putem mjera PRR-a RH te LRS LAG-a Škoji
Nepostojanje instrumenata za sufinanciranje vlastitih udjela u projektima kojima se podupiru mjere LRS-a	Potpore prijaviteljima/korisnicima projekata u traženju alternativnih izvora sufinanciranja	Ne.
Klimatske promjene - ekstremno sušno razdoblje. Poljoprivredne površine nemaju sustav navodnjavanja	Potaknuti korištenje sjemenog materijala i surađivati sa znanstvenim institucijama za odabir sortimenta za sjetvu i sadnju. Suradnja sa institucijama kod projekata za navodnjavanje iz obnovljivih izvora	Ne.
Slab interes ulagača za ulaganje u područje LAG-a	Suradnja sa lokalnom i regionalnom vlastima radi zajedničkog poticanja ulaganja i privlačenja financijskih sredstava – dodjelom subvencija i potpora	Djelomično, kroz kontinuiranu komunikaciju i suradnju s lokalnim i regionalnim vlastima
Odlazak radno sposobnog stanovništva s područja LAG-a	Osmišljavanje projekata za zapošljavanje i samozapošljavanje te ostanak na LAG području, intenzivne aktivnosti animacije od strane LAG-a usmjerene na radno sposobno stanovništvo – posebno na populaciju iz osjetljivih skupina društva s naglaskom na mlade i obrazovane stanovnike koje je	Da, kroz animacijske aktivnosti organizirane od strane LAG-a Škoji u svrhu informiranja i upoznavanja potencijalnih korisnika s mogućnostima ulaganja, te kroz ostale projekte i aktivnosti u kojima je LAG sudjelovao kao nositelj ili partner

	potrebno zadržati u području radi njegove održivosti.	
Starenje stanovništva, zatvaranje OPG-a	Priprema mladih za preuzimanje OPG-a (edukacije, savjetovanja)	Da, kroz animacijske aktivnosti organizirane od strane LAG-a Škoji u svrhu informiranja i upoznavanja potencijalnih korisnika s mogućnostima ulaganja
Nedostatak interesa stanovnika LAG područja za sudjelovanjem u provedbi pojedinih mjera	Animacija i promidžbene aktivnosti kojima bi se promicala LRS, njeni ciljevi i koristi koje od toga imaju stanovnici	Da, kroz animacijske aktivnosti organizirane od strane LAG-a Škoji u svrhu informiranja i upoznavanja potencijalnih korisnika s mogućnostima ulaganja, zatim kroz redovite medijske objave te pripremljene promotivne materijale
Neodgovarajuća obrazovna struktura stanovništva, koja onemogućuje korištenje komparativnih prednosti područja LAG-a	Suradnja s obrazovnim institucijama radi prilagođavanja programa obrazovanja potrebama područja, prekvalifikacije odraslih, cjeloživotno učenje	Djelomično kroz sudjelovanje u projektu Pop-up ruralni društveno-inovativni hubovi
Loša informatička pismenost potencijalnih korisnika potpore	Informatičko opismenjavanje i tehnička pomoć pri izradi aplikacija za natječaje, no te aktivnosti na žalost nisu o prioritetnom okviru Programa ruralnog razvoja stoga će LAG usmjeriti svoje snage na druge izvore financiranja koji omogućuju razvoj i jačanje IKT sustava kao i edukaciju stanovništva za korištenje istog.	Ne
Niska razina tehnološke opremljenosti i niska stopa ulaganja u nove tehnologije	Poticanje ulaganja u modernizaciju tehnologije, Edukacije i prezentacije novih tehnologija	Djelomično kroz animacijske aktivnosti
Nedostatak sredstava za predfinanciranje aktivnosti LAG-a i korisnika LEADER/CLLD mjere	Aktivnosti za jačanje rada LAG-a, promocija, kao i sredstva NZRCD iz programa „Europa +“ i ZEF-a, Pojačane aktivnosti vezane uz dobivanje financijskih sredstava od financijskih institucija	Da, kroz dodatne aktivnosti i sudjelovanje u projektima
Nedostatak sredstava budućih korisnika za sufinanciranje vlastitog udjela potpora projektima po pojedinim mjerama LRS-a	Uspostava mehanizama za sufinanciranje vlastitih udjela, podrška prijaviteljima u traženju modela sufinanciranja vlastitog udjela	Ne
Nezadovoljavanje uvjeta natječaja od strane potencijalnih aplikanata	Pojedinačni rad s aplikantima i usmjeravanje na ispunjavanje uvjeta natječaja	Djelomično, u okvirima mogućnosti i dozvoljenog rada s potencijalnim prijaviteljima.
Nedovoljni ljudski resursi za uspješno provođenje LRS-a zbog povećanog administrativnog opterećenja LAG-a	Dobar program potpore zaposlenicima Ureda, zapošljavanje dodatnih djelatnika, poticanje volonterizma, suradnja s LmH, korištenje vanjskih suradnika	Da, kroz dodatna zapošljavanja, kontinuiranu edukaciju i informiranje zaposlenika, komunikaciju i suradnju s Upravljačkim tijelom i LEADER organizacijama, angažiranjem vanjskih suradnika

Negativan publicitet i nedovoljna promocija LAG-a	Jačanje identiteta LAG-a kroz dodatne aktivnosti radi animiranja šire javnosti o aktivnostima i značaju LAG-a i LEADER pristupa, iako ova situacija može biti uzrokovana i negativnim djelovanjem Ministarstva poljoprivrede koje omalovažava značaj LAG-ova i LEADER/CLLD mjere	Da, kroz kontinuiranu promociju i transparentnost rada LAG-a
Pojava sukoba interesa prilikom donošenja odluka	Uspostava internog sustava za izbjegavanje sukoba interesa, uz donošenje odluka važna je Izjava o nepristranosti	Da, primjenom propisanih mehanizama za izbjegavanje sukoba interesa od strane LAG-a sukladno Pravilniku
Nedostatno planiranje/upravljačka znanja članova LAG-a	Redovit monitoring provedbe plana i procedura iz LRS-a te izvještavanje i praćenje rada LAG-a, Edukacija tijela LAG-a o njihovoj ulozi i načinu rada	Da, kroz kontinuirani rad LAG-a
Neučinkovita organizacijska/upravljačka struktura	Stalan monitoring provedbe LRS-a i edukacija.	Da, donošenjem internog Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i plaćama djelatnika LAG-a Škoji